

VLAAMSE OVERHEID

[C — 2009/35563]

5 JUNI 2009. — Omzendbrief BB 2009/3. — Betreft : Toelichting bij het decreet van 19 december 2008 betreffende de organisatie van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn

Aan de Provinciegouverneurs

Ter kennisgeving aan :

- de Colleges van Burgemeester en Schepenen
- de Voorzitters van de raden voor maatschappelijk welzijn

Algemene Inleiding

Op 19 december 2008 bekrachtigde de Vlaamse Regering het decreet betreffende de organisatie van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn (hierna afgekort als het OCMW-decreet) (*Belgisch Staatsblad* 24 december 2008).

Het uitgangspunt hierbij was dat tussen de gemeenten en de OCMW's een grote samenhang bestaat. Het ligt daarom voor de hand om ook de organisatie en de werking van de beide lokale besturen maximaal op elkaar af te stemmen en de onderlinge samenwerking te versterken.

De verzelfstandiging in het kader van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn (hierna afgekort als OCMW) zal bij de evaluatie van het decreet van 6 juli 2001 houdende de intergemeentelijke samenwerking op de Vlaamse noden worden afgestemd. De op de verzelfstandiging toepasselijke regels uit de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn (hierna afgekort als de OCMW-wet) blijven daarom grotendeels behouden.

De inwerkingtreding van de artikelen van het OCMW-decreet wordt geregeld in het besluit van 3 april 2009 van de Vlaamse Regering houdende de uitvoering en inwerkingtreding van het decreet van 19 december 2008 betreffende de organisatie van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn en houdende diverse bepalingen betreffende het personeel, de financiën en de organisatie van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn (hierna genoemd het inwerkingtredingsbesluit). Het grootste deel van de artikelen zal in werking treden op 1 juli 2009.

In dat besluit wordt tevens uitvoering gegeven aan een aantal bepalingen van het OCMW-decreet en wordt een aantal bestaande besluiten gewijzigd.

De afwijkende regelingen voor de 6 randgemeenten, Voeren, en de overige taalgrensgemeenten is aangegeven in de bijlage bij deze omzendbrief.

Algemene inhoudelijke principes

Naast deregulering en het hierboven vermelde beginsel van de afstemming van de regels voor de gemeenten en de OCMW's, wordt een grotere autonomie aan de OCMW's gegeven. Er wordt een maximale overdracht van bevoegdheden gerealiseerd in toepassing van het subsidiariteitsprincipe. Vanuit die gedachtegang, regelt het OCMW-decreet enkel de hoofdlijnen van de organisatie van de OCMW's. Zo ontstaat nieuwe ruimte voor de lokale bestuurders om zelf deze principes te concretiseren. Voor sommige elementen is het nodig dat de Vlaamse Regering de principes verder uitwerkt door middel van een aantal uitvoeringsbesluiten.

Hierbij aansluitend biedt het OCMW-decreet ruimte voor lokaal maatwerk.

Daarnaast kiest het OCMW-decreet ook nadrukkelijk voor ruime mogelijkheden tot delegatie, zowel van de verkozen OCMW-raad naar het vast bureau en een bijzonder comité als naar het ambtelijk apparaat.

Tevens beoogt het OCMW-decreet de regelingen inzake het administratief toezicht alsook de informatie- en rapporteringsverplichtingen voor de lokale besturen maximaal te vereenvoudigen en te verminderen.

Het algemeen toezicht wordt als principe gesteld; het wordt in hoofdzaak uitgeoefend na onderzoek van klachten, ingediend door leden van de raad voor maatschappelijk welzijn (hierna afgekort als OCMW-raadsleden) of burgers, en na beroepen door de gemeente.

1. Het bestuur van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn

Wat de organen van de OCMW's betreft wordt de verhouding tussen de raad voor maatschappelijk welzijn (hierna afgekort als OCMW-raad), de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn (hierna afgekort als OCMW-voorzitter), het vast bureau, de bijzondere comités en de administratie hertekend, waarbij resoluut gekozen wordt voor een versterking van de OCMW-raad en van de positie van de (onrechtstreeks) verkozen OCMW-raadsleden.

Die versterking komt onder meer tot uiting via :

- de regeling van de bevoegdheden, die de OCMW-raad toelaat het beleid te sturen op hoofdlijnen;
- een transparante regeling inzake het verkiezen van de OCMW-voorzitter, het vast bureau en de bijzondere comités;
- een scherpere profilering van de verkozen OCMW-raad ten aanzien van de OCMW-voorzitter, het vast bureau en de bijzondere comités;
- sterkere instrumenten voor een afdoende democratische controle op de OCMW-voorzitter, het vast bureau, de bijzondere comités en de administratie.

1.1. De raad voor maatschappelijk welzijn**1.1.1. De organisatie van de raad voor maatschappelijk welzijn (artikel 5-28 OCMW-decreet)**

1. Het aantal OCMW-raadsleden blijft ongewijzigd. Vanaf 2013 kan het aantal OCMW-raadsleden echter nooit meer bedragen dan het aantal leden van de gemeenteraad. Concreet heeft dit enkel gevolgen voor de gemeenten met ten hoogste 1.000 inwoners (Herstappe en Mesein).

2. Het OCMW-decreet bepaalt dat de verkiezingen voor de gehele vernieuwing van de raden, zoals vandaag, plaats hebben om de zes jaar. De verkiesbaarheidsvoorwaarden en de verkiezingsprocedure blijven ongeveer ongewijzigd. Zo moet men bijvoorbeeld maar aan de woonplaats-, leeftijds- en nationaliteitsvereiste voldoen op het ogenblik van de gehele vernieuwing van de gemeenteraad en tijdens het mandaat. Er wordt een (nieuwe) regeling tot stand gebracht in verband met gedeelde mandaten. De voordrachtsakte kan de einddatum van het mandaat van een lid van de OCMW-raad vermelden. De voordrachtsakten ingediend na 30 juni 2009 moeten op straffe van onontvankelijkheid de naam van de perso(n)en die hem zal (zullen) opvolgen, vermelden.

Een regeling wordt tot stand gebracht waarbij, voor de personen die deelnamen aan de gemeenteraadsverkiezingen, bijkomend vereist wordt dat de voordrachtsakte ondertekend wordt door de meerderheid van de verkozenen van de lijst waartoe de kandidaat behoorde voor de gemeenteraadsverkiezingen. Deze regeling is enkel van toepassing op de voordrachtsakten die worden ingediend na 30 juni 2009.

In de OCMW-wet was de OCMW-raad niet bevoegd om zelf de vervallenverklaring van het mandaat van OCMW-raadslid uit te spreken; de Raad voor Verkiezingsbetwistingen was daartoe bevoegd. Analoog aan het Gemeentedecreet wordt thans bepaald dat de OCMW-raad het verval uitspreekt, weliswaar met kennisgeving aan de Raad voor Verkiezingsbetwistingen. Deze moet dan enkel uitspraak doen indien er een geschil is of indien de OCMW-raad niet optreedt binnen de maand na de kennisname van de onverenigbaarheid.

Het dossier van de verkiezing van de OCMW-raadsleden moet niet meer bezorgd worden aan de deputatie, maar wel aan de Raad voor Verkiezingsbetwistingen ingericht per provincie.

3. Voorts wordt beoogd de politieke rechten van de burgers en de mandatarissen maximaal te garanderen. Met dit doel worden niet meer onverenigbaarheden dan noodzakelijk voor OCMW-raadsleden (of voor de OCMW-voorzitter) ingevoerd. De nuttige onverenigbaarheden uit de OCMW-wet werden overgenomen (artikel 20 OCMW-decreet). Er werd ingevoerd dat de onverenigbaarheid wordt geacht op te houden door het overlijden van de persoon door wie ze tot stand is gekomen, door echtscheiding of door het ophouden van het wettelijk samenlevingscontract.

4. Er wordt tevens voorzien in een aantal gevallen van verhinderd. Voor de OCMW-raadsleden zijn deze opgenomen in artikel 24 van het OCMW-decreet.

5. Thans is bepaald dat het ontslag en de afstand van mandaat van OCMW-raadslid definitief is (en dus niet meer kan worden ingetrokken) na ontvangst van de kennisgeving daartoe door de voorzitter van de gemeenteraad.

6. Een innovatie is het feit dat ook bloed- en aanverwanten vertrouwenspersoon van een mandataris kunnen zijn. OCMW-raadsleden kunnen zoals voorheen geen vertrouwenspersoon zijn van een ander OCMW-raadslid.

Tot slot is er bepaald dat de OCMW-raad de eretitels toekent aan de OCMW-raadsleden.

1.1.2. De werking van de raad voor maatschappelijk welzijn (artikelen 29 t.e.m.50 OCMW-decreet)

1.1.2.1. Agenderingsrecht, informatie en controle van het beleid

De OCMW-raad krijgt een grote rol in de agendering van te bespreken punten, de bepaling van en de controle op het beleid.

Daarnaast worden de mogelijkheden tot opvolging van het beleid en controle op de OCMW-voorzitter, het vast bureau en de bijzondere comités en op de werking van het bestuur verbeterd door de invoering van een verplichte rapportering.

Deze maatregelen zijn het noodzakelijke tegengewicht van de ruime mogelijkheden tot delegatie van de OCMW-raad.

Die grotere verantwoordelijkheid voor de OCMW-voorzitter, en ingevolge delegatie, voor het vast bureau, de bijzondere comités, de secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn (hierna afgekort als OCMW-secretaris) en overige met bevoegdheden belaste personeelsleden moet vanuit democratisch oogpunt gepaard gaan met meer ruimte voor opvolging en controle inzake de wijze waarop de gedelegeerde verantwoordelijkheid concreet ingevuld wordt.

De OCMW-voorzitter beslist tot bijeenroeping van de OCMW-raad en bepaalt de agenda. Voor de vergaderingen die plaatsvinden vanaf 1 juli 2009 zal de agenda 8 kalenderdagen (in plaats van 5 vrije dagen) voor de vergadering moeten worden verstuurd. De wijze van oproeping van de OCMW-raadsleden is overigens niet meer zo formeel bepaald. Door de individuele OCMW-raadsleden kunnen, in plaats van de verplichte bezorging 12 dagen voor datum van de vergadering, thans tot uiterlijk 5 dagen voor de raadsvergadering punten aan de agenda worden toegevoegd.

Om de OCMW-raadsleden toe te laten vooraf op een degelijke manier de zitting voor te bereiden, wordt de verplichting ingeschreven om voor elk punt op de agenda een toegelicht voorstel van beslissing toe te voegen. Dit toegelicht voorstel moet beknopt zijn en een concreet voorstel van beslissing bevatten.

Het dossier dat betrekking heeft op een agendapunt, moet ter beschikking zijn van de OCMW-raadsleden, vanaf de verzending van de agenda. Bepaalde punten kunnen in de agenda gegroepeerd worden zoals bijvoorbeeld : aanstelling van personeel, dossiers maatschappelijke dienstverlening,...

Voor een punt dat niet op de agenda voorkomt en bij spoedeisendheid wordt behandeld, wordt thans voorzien dat een motivering voor die spoed moet vermeld worden (artikel 39 OCMW-decreet).

1.1.2.2. Vergaderingen van de raad voor maatschappelijk welzijn en wijze van stemmen

De minimale vergaderfrequentie voor de OCMW-raad en de gemeenteraad wordt gelijkgeschakeld : elk 10 maal per jaar minimaal.

Vergaderingen zijn openbaar of besloten. Stemmingen zijn geheim of niet-geheim.

De algemene regel is dat de vergaderingen van de OCMW-raad openbaar zijn.

Uitzonderingen op de openbaarheid van de vergaderingen van de OCMW-raad houden verband met aangelegenheden die de persoonlijke levenssfeer raken. In het belang van de openbare orde of op grond van ernstige bezwaren (de voorwaarden moeten niet langer cumulatief vervuld zijn) kan de OCMW-raad met twee derde van de aanwezige OCMW-raadsleden, beslissen tot behandeling van punten in besloten vergadering.

Een novum is dat ook de vergaderingen over het organogram, de personeelsformatie, de rechtspositieregeling of de jaarrekening in elk geval openbaar zijn. De verplichte openbaarheid voor het meerjarenplan, de budgetten en de wijzigingen eraan blijft behouden (artikel 38 OCMW-decreet).

De besloten vergadering kan enkel plaatsvinden na de openbare vergadering, en dit is een nieuwigheid, uitgezonderd in tuchtzaken.

Als tijdens de openbare vergadering blijkt dat de behandeling van een punt in besloten vergadering moet worden voortgezet, kan de openbare vergadering, enkel met dit doel worden onderbroken. Vroeger was voorgeschreven dat dit punt werd behandeld na het sluiten van de openbare vergadering. Als tijdens een besloten vergadering wordt vastgesteld dat een punt in openbare vergadering moet worden besproken wordt dit, tenzij het punt hoogdringend is, naar de volgende vergadering verschoven.

De OCMW-raad kan slechts rechtsgeldig beraadslagen en beslissen als de meerderheid van zijn leden aanwezig is. Het is echter zo dat, mits het in acht nemen van een aantal voorschriften, al op een volgende vergadering — ongeacht het aantal leden — rechtsgeldig kan beraadslaagd en beslist worden (artikel 36 OCMW-decreet).

De burgemeester behoudt zijn initiatief-, aanwezigheids- en verdagingsrecht. (artikel 30, tweede lid, en artikelen 41 en 42 OCMW-decreet).

Met betrekking tot de deelname aan de beraadslaging en de stemming wordt thans eveneens voorzien dat men eraan niet mag deelnemen indien het de vaststelling of de goedkeuring van een jaarrekening betreft van een instantie waaraan men rekenschap is verschuldigd (behalve als men daar in zit als vertegenwoordiger van het OCMW).

De stemmingen zijn in beginsel niet-geheim, behalve als het gaat om aangelegenheden die verband houden met de vervallenverklaring van het mandaat van OCMW-raadslid, de aanwijzing van leden in de bestuursorganen van het OCMW en van vertegenwoordigers in overlegorganen, andere rechtspersonen en verenigingen (zoals « OCMW-verenigingen ») of als het gaat om individuele personeelszaken.

Principieel blijft de mondelinge stemming behouden, maar een gelijkwaardige regeling kan worden ingevoerd.

De besluiten worden steeds genomen met een volstrekte meerderheid, maar de blanco en de nietige stembiljetten worden niet meegerekend als uitgebrachte stem. Voorheen was, bij staking van stemmen, de stem van de OCMW-voorzitter beslissend, behoudens bij geheime stemming. Thans is bepaald dat het voorstel in al die gevallen is verworpen.

Bij benoemingen en voordrachten wordt, bij staking van stemmen, voortaan de voorkeur gegeven aan de jongste kandidaat.

Over de individuele toekenning of terugvordering van maatschappelijke dienstverlening kan nooit geheim worden gestemd.

Een andere vernieuwing is de regeling voor de handhaving van de orde door de OCMW-voorzitter.

Tevens werden enerzijds de verbodsbepalingen voor de advocaten of notarissen uitgebreid. OCMW-raadsleden mogen niet tegen betaling optreden in geschillen ten behoeve van het OCMW of mogen niet optreden ten behoeve van de tegenpartij van het OCMW. Hetzelfde verbod geldt ten aanzien van personen die in het kader van een associatie, samenwerking of groepering of op hetzelfde kantooradres werken. Ook de personen die werken op een kantoor waar een vertrouwenspersoon van een mandataris werkt mogen niet meer optreden als advocaat of notaris. Voor lopende zaken is er in een overgangsbepaling voorzien.

Het verbod om overeenkomsten te sluiten met het OCMW of een vereniging of vennootschap vermeld in titel VIII van het OCMW-decreet daarentegen werd afgeschaft voor de gevallen waar men beroep doet op een aangeboden dienstverlening (artikel 37 OCMW-decreet).

Evenzo is een nieuwigheid dat men niet mag optreden als afgevaardigde of deskundige van een vakorganisatie in het HOC of het BOC.

1.1.2.3. Behoud van de controlerende opdracht van de OCMW-raad

De bestaande mogelijkheden voor de OCMW-raadsleden om controle uit te oefenen op de werking van het bestuur blijven onveranderd. Zij hebben recht van inzage in alle dossiers, stukken en akten betreffende het bestuur en kunnen er een kopie van bekomen; het bekomen van een kopie geldt wel niet voor de dossiers die verband houden met de persoonlijke levenssfeer van de cliënten van het OCMW en hun eventuele onderhoudsplichtigen. De OCMW-raadsleden mogen nog steeds alle instellingen en diensten bezoeken die het OCMW opricht en beheert.

Daarnaast hebben de OCMW-raadsleden het recht om aan de OCMW-voorzitter mondelinge en schriftelijke vragen te stellen. Zij zijn aldus in de mogelijkheid om de dagelijkse werking van het bestuur goed op te volgen en kunnen er, wanneer zij dat wensen, nadere toelichting over ontvangen.

1.1.3. De bevoegdheden van de raad voor maatschappelijk welzijn (artikelen 51 en 52 OCMW-decreet)

1.1.3.1. Volheid van bevoegdheid met ruime mogelijkheden voor delegatie

Principieel kent het OCMW-decreet nog steeds de volheid van bevoegdheid toe aan de verkozen OCMW-raad.

De uitgebreide mogelijkheid tot delegatie waarover de OCMW-raad beschikt, heeft als effect dat, ongeacht het principe van de algemene bevoegdheid van de OCMW-raad, de rol van de vertegenwoordigende vergadering B nog meer dan vandaag - toegespitst kan worden op het maken van de belangrijke beleidskeuzes, om de verdere uitwerking ervan in grote mate toe te vertrouwen aan het vast bureau, de bijzondere comités en zelfs het ambtelijk apparaat.

De bevoegdheid tot het aanstellen en het ontslaan (en dus de tucht) van het personeel (met enkele uitzonderingen) kan enkel worden toevertrouwd aan het vast bureau en de OCMW-secretaris. Een subdelegatie ervan is niet mogelijk.

Sommige bevoegdheden zijn aan geen enkel ander orgaan delegerbaar en zijn opgenomen in een lijst van niet delegerbare bevoegdheden. Deze zijn, naast enkele elders in het decreet voorkomende voorbehouden bevoegdheden, limitatief opgesomd.

Behoudens enkele uitzonderingen (artikelen 80 en 114 OCMW-decreet), neemt de OCMW-raad de bevoegdheden over van het vast bureau, ingeval geen vast bureau wordt opgericht.

1.1.3.2. Ruimte voor delegatie naar de OCMW-secretaris

Een belangrijke vernieuwing is dat de OCMW-raad bij reglement, het vast bureau en de bijzondere comités de uitoefening van belangrijke bevoegdheden kunnen delegeren aan de OCMW-secretaris. Een belangrijke uitzondering hierop betreft de bevoegdheden inzake individuele maatschappelijke dienstverlening en verhaal, die enkel kunnen worden overgedragen aan het vast bureau of aan een bijzonder comité en door hen niet kunnen worden gesubdelegeerd. De mogelijkheid tot delegatie houdt in het bijzonder ook verband met het begrip « budgethouderschap ». (cf. punt 3.5.)

Het vast bureau en de bijzonder comités kunnen de aan hen gedelegeerde bevoegdheden maar delegeren aan de OCMW-secretaris indien de OCMW-raad hierin heeft voorzien.

De OCMW-secretaris kan zijn bevoegdheden subdelegeren aan personeelsleden, behalve die betreffende het aanstellen, het ontslaan en de tucht van personeelsleden.

1.2. De voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn, het vast bureau en de bijzondere comités

1.2.1. De verkiezing en vervanging van de OCMW-voorzitter (artikelen 53 t.e.m. 57 OCMW-decreet)

1. De verkiezingsprocedure voor de OCMW-voorzitter blijft grosso modo behouden.

2. Het mandaat wordt in beginsel steeds begeven voor de duur van de bestuursperiode. De mogelijkheid van een gedeeld mandaat voor de OCMW-voorzitter blijft behouden en verduidelijkt wordt dat de OCMW-voorzitter enkel door de persoon of personen aangeduid op de akte van voordracht wordt opgevolgd indien er een einddatum is aangeduid. Deze mogelijkheid van gedeeld mandaat geldt zowel voor de eerste aanwijzing via de voordracht van de kandidaten na de algehele vernieuwing van de OCMW-raad, als bij voordrachten in de loop van de bestuursperiode. Er is tevens verduidelijkt dat ingeval de eerste opvolger het mandaat niet opneemt er geen verkiezing is, maar dat in voorkomend geval de eerstvolgende opvolger het mandaat opneemt.

De voorzitter wordt bij afwezigheid of verhindering steeds vervangen binnen het OCMW. In het college van burgemeester en schepenen wordt de voorzitter pas vervangen bij een tijdelijke afwezigheid van 12 weken of meer.

3. Zoals tot op heden het geval is dient de OCMW-voorzitter te beschikken over de kennis van de bestuurstaal die vereist is voor de uitoefening van het mandaat. Het vermoeden dat men de taalkennis bezit kan nu niet alleen door een OCMW-raadslid maar ook door een gemeenteraadslid worden weerlegd.

4. De verhindering van de OCMW-voorzitter is opgenomen in artikel 55 van het OCMW-decreet en de mogelijkheid van ondervoorzitters blijft behouden.

1.2.2. De organisatie van het vast bureau en het bijzonder comité (artikel 60 OCMW-decreet)

Tot 7 januari 2013 heeft een OCMW steeds een vast bureau.

Nog steeds is het vereist om eerst een bijzonder comité voor de sociale dienst op te richten vooraleer er andere bijzondere comités kunnen worden opgericht.

1.2.3. De werking van het vast bureau en het bijzonder comité (artikelen 61 t.e.m. 64 OCMW-decreet).

De vergaderingen van het vast bureau en de bijzondere comités zijn, anders dan die van de OCMW-raad, niet openbaar.

De OCMW-raad kan bepalen dat de agenda slechts 5 dagen voor de vergadering moet worden bezorgd en het huishoudelijk reglement bepaalt in dat geval de termijn voor de OCMW-raadsleden om agendapunten toe te voegen.

De OCMW-secretaris kan onder zijn verantwoordelijkheid een personeelslid aanduiden dat de vergaderingen van het bijzonder comité bijwoont en notuleert.

De goedgekeurde notulen van de besloten vergaderingen van het vast bureau kunnen niet meer worden verstuurd als die betrekking hebben op de persoonlijke levenssfeer van de cliënten en de onderhoudsplichtigen. De notulen van de bijzondere comités worden thans, mits hetzelfde voorbehoud, ook verstuurd aan de OCMW-raadsleden (artikel 62 OCMW-decreet).

1.2.4. De bevoegdheden van de OCMW-voorzitter (artikelen 58 en 59 OCMW-decreet), van het vast bureau en de bijzondere comités (artikelen 65 en 66 OCMW-decreet)

Naast de toegewezen bevoegdheden kunnen het vast bureau en de bijzondere comités ook door de OCMW-raad gedelegeerde bevoegdheden uitoefenen.

De OCMW-voorzitter beschikt enkel over toegewezen bevoegdheden.

Nieuw is dat de OCMW-voorzitter verantwoordelijk is voor de zorg van het archief en de OCMW-secretaris verantwoordelijk is voor het beheer. De archiefzorg houdt in dat men de verantwoordelijkheid heeft over het archief en ervoor zorgt dat er aangepaste middelen worden gereserveerd om de archiefdienst te laten functioneren. Dit omvat infrastructuur, personeel en werkmiddelen.

Onder de organisatie van het archiefbeheer daarentegen verstaat men het instaan voor de begeleiding van registratie, materiële bewaring, selectie ter bewaring en vernietiging, ontsluiting, toegankelijk stellen en valoriseren.

Het vast bureau verliest haar toegewezen bevoegdheid tot het afhandelen van de zaken van dagelijks bestuur.

Anders dan voorheen, is bepaald dat niet alleen het vast bureau maar ook het bijzonder comité alle (ook de aan de OCMW-raad voorbehouden) bevoegdheden hebben inzake overheidsopdrachten ingeval van dwingende (in plaats van « dringende spoed ») en onvoorziene omstandigheden voor zover er voldoende krediet beschikbaar is. Tevens is nieuw bepaald dat een OCMW-voorzitter, wanneer het geringste uitstel onbetwistbare schade zou veroorzaken, zelfs indien er onvoldoende kredieten beschikbaar zijn, die bevoegdheden kan uitoefenen (artikelen 52 en 159 OCMW-decreet).

1.2.5 Rechtspositie en tucht van mandatarissen (artikel 27 en artikel 67 t.e.m. 73 OCMW-decreet)

Er werd (en dit is nieuw) een kwalitatieve aansprakelijkheid van het OCMW binnen de orgaantheorie, naar analogie met de wet van 10 februari 2003 betreffende de aansprakelijkheid van en voor personeelsleden in dienst van openbare rechtspersonen, ingevoerd. De overheid is burgerrechtelijk aansprakelijk voor de handelingen van de uitvoerende mandatarissen bij de normale uitoefening van hun mandaat. Die mandataris is zelf enkel aansprakelijk voor bedrog, zware schuld of bij veelvuldige lichte schuld. De rechtspersonen kunnen bovendien beslissen dat de schade slechts gedeeltelijk moet worden vergoed. Naar analogie met het Gemeentedecreet werd ook een regeling voor vrijwillige en gedwongen tussenkomst voorzien.

Wat betreft de aanvulling van presentiegeld is nu voorzien dat er een automatische aanvulling geschiedt, zonder tussenkomst van de OCMW-raad. De OCMW-secretaris gaat enkel na of aan de voorwaarden is voldaan en kent de weddenaanvulling dan toe.

Er wordt uitdrukkelijk bepaald dat boetes zonder rechtstreeks verband met de uitoefening van het mandaat niet worden betaald door het OCMW. Bijvoorbeeld zullen zo de verkeersboetes voor snelheidsovertredingen en foutparkeren worden uitgesloten. De verplichte BA-verzekering en de ongevallenverzekering uit de OCMW-wet blijft behouden.

Buiten het salaris en de vergoedingen, bepaald in het OCMW-decreet, mag de OCMW-voorzitter geen aanvullende vergoedingen genieten ten laste van het OCMW en de extern verzelfstandigde agentschappen (tot op heden de verenigingen hoofdstuk XII, XIIbis en XIIter (van de OCMW-wet) genoemd), om welke reden of onder welke benaming ook.

Een cumulatieplafond werd ingesteld. Om te bepalen of men het bestaande cumulatieplafond (1,5 maal het bedrag van de vergoeding van een lid van het Vlaams Parlement) al dan niet overschrijdt, werd er een limitatieve lijst opgenomen van de vergoedingen waar men moet mee rekening houden (artikel 68, § 4, OCMW-decreet).

2. De administratieve organisatie en het personeel van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn

Naar het voorbeeld van het Gemeentedecreet kiest het OCMW-decreet voor het responsabiliseren van de administratie in een samenwerkingsmodel met de politieke verantwoordelijken. In dat samenspel vervult de OCMW-secretaris de schakelfunctie tussen politiek en administratie.

Het maken van de beleidskeuzes en het bepalen van de richting van het bestuur en zijn organisatie zijn en blijven de verantwoordelijkheid van de politieke mandatarissen. Maar de OCMW-secretaris heeft wel de opdracht om de beleidscyclus te ondersteunen via de voorbereiding, de uitvoering en de evaluatie van het beleid.

Daartoe sluit hij, mede namens het managementteam, een afsprakennota met de OCMW-raad. Een dergelijke nota moet worden opgesteld bij het begin van elke bestuursperiode na de algemene vernieuwing van de OCMW-raad, maar is tussentijds aanpasbaar. De afsprakennota bevat volgende elementen :

- de wijze waarop de administratie met de OCMW-raad zal samenwerken om de beleidsdoelstellingen te realiseren;
- de omgangsvormen tussen de OCMW-raad en de administratie;
- de wijze waarop de administratie de haar gedelegeerde bevoegdheden zal uitoefenen.

De OCMW-raad stelt het organogram van de diensten van het OCMW vast, alsook de personeelsformatie. Het OCMW krijgt daarbij de vrijheid om zelf de organisatiestructuur af te stemmen op de eigen specifieke noden. Het OCMW-decreet legt in dit verband geen inhoudelijke grenzen vast.

2.1. De secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn

De OCMW-secretaris staat in voor de algemene leiding van de diensten van het OCMW. Hij is verantwoordelijk voor de algemene werking van de administratie en organiseert de behandeling van de briefwisseling. Hij staat aan het hoofd van het personeel en is bevoegd voor het dagelijkse personeelsbeheer. Wat dagelijks personeelsbeheer precies inhoudt, wordt door de OCMW-raad bepaald.

Voor de uitvoering van die opdracht kan hij een ruime delegatie krijgen van bevoegdheden die door het OCMW-decreet principieel zijn toegewezen aan de OCMW-raad. Daartoe behoren onder meer het optreden als aanstellende overheid van het personeel en het budgethouderschap betreffende de aangelegenheden van dagelijks bestuur, met inbegrip van de overheidsopdrachten die daarmee verband houden.

Het OCMW-decreet regelt ook dat de OCMW-secretaris bepaalde bevoegdheden verder kan delegeren naar andere personeelsleden van het OCMW.

Het ambt van OCMW-secretaris kan in de gemeenten met niet meer dan 20.000 inwoners ook worden uitgeoefend door de gemeentesecretaris van de gemeente, op basis van een samenwerkingsovereenkomst tussen de gemeente en het OCMW (artikel 75 OCMW-decreet).

2.2. Het managementteam

Door het verplicht instellen van een managementteam, dat onder leiding van de OCMW-secretaris de dienstverlening coördineert, kiest het OCMW-decreet uitdrukkelijk voor samenwerking en verbondenheid van de verschillende onderdelen van de organisatie van het OCMW. Het managementteam bestaat minimaal uit de OCMW-secretaris, de financieel beheerder en de OCMW-voorzitter. De OCMW-raad kan daaraan nog andere (leidinggevende) personeelsleden toevoegen. De OCMW-voorzitter werd toegevoegd met raadgevende stem om de wisselwerking tussen het politieke en het ambtelijke niveau te optimaliseren.

Het managementteam is een intern overlegorgaan. In bepaalde aangelegenheden wordt dit overleg expliciet opgelegd : de artikelen 86, § 4, en 91 van het OCMW-decreet bepalen bijvoorbeeld dat het managementteam moet overleggen bij het opstellen van de voorontwerpen van organogramaanpassingen, personeelsformatiewijzigingen, wijzigingen van de rechtspositieregeling van het personeel, het meerjarenplan en de herziening ervan, het budget, de budgetwijzigingen en de interne kredietaanpassingen.

2.3. Invoering van een systeem van interne controle

De formele organisatie van een interne controle binnen de organisatie van het OCMW wordt verplicht opgelegd.

De OCMW-secretaris stelt het interne controlesysteem (hierna afgekort als ICS) vast, na overleg met het managementteam. Maar gelet op het doorslaggevende belang van dit instrument, is het algemene kader ervan onderworpen aan de goedkeuring van de OCMW-raad.

De OCMW-secretaris rapporteert minstens een keer per jaar over de interne controle aan de OCMW-raad (artikelen 98 t.e.m. 100 OCMW-decreet).

2.4. De financieel beheerder

De klassieke ontvangersfunctie werd niet langer behouden. De verantwoordelijkheid voor de financiële functie wordt gemoderniseerd. De rollen van controleur en gecontroleerde worden maximaal van elkaar gescheiden. De financieel beheerder is de ambtelijke verantwoordelijke voor de financiën van het OCMW. Voorlopig moet financieel beheerder nog gelezen worden als ontvanger. Dat heeft te maken met de in het OCMW-decreet ingeschreven waarborgen voor de ontvangers.

De financieel beheerder is in principe een personeelslid van het OCMW. In gemeenten met niet meer dan 15.000 inwoners wordt het ambt deeltijds ingevuld (artikel 79 OCMW-decreet).

Het ambt kan in de gemeenten met niet meer dan 20.000 inwoners ook worden uitgeoefend door de financieel beheerder van de gemeente, op basis van een samenwerkingsovereenkomst tussen de gemeente en het OCMW.

In gemeenten met niet meer dan 5.000 inwoners moet het ambt worden toevertrouwd aan een gewestelijk ontvanger (artikel 75 OCMW-decreet).

Deze bepalingen werden overgenomen uit de OCMW-wet.

De financieel beheerder bekleedt in het organisatieconcept van het OCMW een specifieke positie.

In artikel 91 van het OCMW-decreet worden een aantal taken expliciet opgesomd die de financieel beheerder uitoefent onder de functionele leiding van de OCMW-secretaris, zoals het opstellen van de financiële nota van het meerjarenplan en van het budget.

Naast opdrachten, die verband houden met de eigenlijke beleidscyclus, heeft de financieel beheerder echter ook taken die hij in volle onafhankelijkheid uitvoert. In het decreet is dat expliciet gesteld voor de voorafgaande krediet- en wetmatigheidcontrole van beslissingen van het OCMW met budgettaire en financiële implicaties en het debiteurenbeheer (artikel 92 OCMW-decreet).

2.5. De personeelsformatie en de rechtspositieregeling van het OCMW-personeel

De raden voor maatschappelijk welzijn bepalen het aantal betrekkingen in contractueel of vast verband dat nodig is voor een kwaliteitsvolle beleidsvoering en dienstverlening. Zij bepalen ook het niveau van de betrekkingen. Maar zij moeten er wel voor zorgen dat de personeelsformatie past in het financieel beleid en het noodzakelijke evenwicht van de financiën.

De rechtspositieregeling van het personeel van het OCMW is in principe dezelfde als deze van het personeel van de gemeente die door het OCMW wordt bediend.

De Vlaamse Regering bepaalde voor de gemeenten, na overleg, de minimale voorwaarden inzake de rechtspositieregeling van het gemeentepersoneel.

Tot op heden is artikel 42 van de OCMW-wet nog steeds van toepassing wat betreft de rechtspositieregeling van het OCMW-personeel.

De vaststelling en de wijzigingen van de rechtspositieregeling van het personeel behoren altijd tot de uitsluitende bevoegdheid van de OCMW-raad.

De bevoegdheid tot het aanstellen en het ontslaan van het personeel wordt toegekend aan de OCMW-raad. De OCMW-raad kan voortaan zijn aanstellingsbevoegdheid delegeren aan het vast bureau en aan de OCMW-secretaris, behalve voor wat betreft de functies van OCMW-secretaris, financieel beheerder en ombudsman.

In het OCMW-decreet werd het principe van een periodieke evaluatie van het functioneren van elk personeelslid ingeschreven. De evaluatie gebeurt door hiërarchische meerderen die personeelslid zijn. Voor de OCMW-secretaris, de financieel beheerder, en de eventuele ombudsman wordt voorzien in een evaluatie door de OCMW-raad.

De tuchtregeling voor het statutair personeel stemt overeen met de tuchtregeling die is opgenomen in het Gemeentedecreet en het Provinciedecreet.

De bevoegdheid van de bestaande Beroepscommissie voor tuchtzaken werd uitgebreid, en de commissie zal voortaan ook gevat worden door de beroepen van statutaire OCMW-personeelsleden en de statutaire personeelsleden van OCMW-verenigingen.

De procedures, zowel bij het bestuur, als eventueel in beroep, zijn op dezelfde wijze geregeld als in het Gemeentedecreet en het Provinciedecreet : scheiding tussen tuchtonderzoeker en tuchtoverheid; verplichte hoorzitting, al dan niet met gesloten deuren volgens de keuze van de aangeklaagde personeelsleden, vooraleer de tuchtoverheid een tuchtstraf kan opleggen; bijstand door raadsman naar eigen keuze; mogelijkheid getuigen te horen, opnieuw al dan niet met gesloten deuren, maar in dit geval volgens de wens van de getuigen; mogelijkheid tot preventieve schorsing tijdens een strafrechtelijk of tuchtrechtelijk onderzoek als de aanwezigheid onverenigbaar is met het belang van de dienst. In de memorie van toelichting bij het decreet van 23 januari 2009 tot wijziging van het Gemeentedecreet heeft de decreetgever bij artikel 78 van dit decreet aangegeven vanaf wanneer er volgens hem sprake is van een lopend strafrechtelijk onderzoek (zie VI. Parl. 2008-09, nr. 1946/1, 25).

De beroepscommissie heeft hervormingsrecht.

3. Financiering, planning, financieel beheer en externe audit

3.1. De wettigheidscontrole op de uitgaven

Met het oog op functiescheiding heeft de decreetgever in de uitgavenprocedure tweemaal in een wettigheidscontrole voorzien, namelijk één uitgevoerd door de financieel beheerder en één door de OCMW-secretaris. De besturen kunnen in hun ICS uiteraard nog extra controles inbouwen.

3.1.1. De wettigheidscontrole die voorafgaat aan de verbintenis

Het OCMW-decreet bepaalt in artikel 162, § 2, dat de voorgenomen financiële verbintenissen die resulteren in een netto-uitgaande kasstroom, onderworpen zijn aan een voorafgaand visum van de financieel beheerder voor de verbintenis wordt aangegaan. De financieel beheerder onderzoekt daartoe, in het kader van zijn opdracht als vermeld in artikel 92 van het OCMW-decreet, in volle onafhankelijkheid de wettigheid en regelmatigheid van die voorgenomen financiële verbintenis. De roerende voorheffing die verschuldigd is op intresten bijvoorbeeld, is geen netto-uitgaande kasstroom en is bijgevolg niet aan het voorafgaand visum van de financieel beheerder onderworpen. De wettigheidscontrole impliceert ook een kredietcontrole (artikel 92 en artikel 162, § 2, OCMW-decreet). Die controle ontslaat de budgethouder echter geenszins van zijn primaire verantwoordelijkheid om de wettigheid en regelmatigheid van zijn voorgenomen verbintenis te controleren.

Deze bepaling is een herneming van artikel 46, § 2, van de OCMW-wet, met dien verstande dat de OCMW-raad, op eensluidend voorstel van de financieel beheerder, de bevoegdheid van de financieel beheerder tot het verlenen van het visum kan delegeren aan één of meer personeelsleden die werken onder de verantwoordelijkheid van de financieel beheerder.

Ik benadruk dat het visum enkel betrekking heeft op een wettigheids- en regelmatigheidstoezicht, niet op de opportuniteit van de verbintenis.

De OCMW-raad kan binnen de perken die vastgelegd zijn door de Vlaamse Regering en na advies van de financieel beheerder, bepaalde categorieën van verrichtingen uitsluiten van de visumverplichting. In artikel 68bis van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 december 1997 betreffende de boekhouding en de administratieve organisatie van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn (hierna afgekort als NOB-besluit), ingevoegd bij artikel 9 van het inwerkingtredingsbesluit, heeft de Vlaamse Regering bepaald welke verrichtingen de OCMW-raad kan uitsluiten van visumverplichting. De OCMW-raad kan zo vermijden dat elke voorgenomen verbintenis onderworpen moet worden aan een voorafgaand visum, wat de dagelijkse werking aanzienlijk zou bezwaren. Net zoals in andere besluiten waarin niet bepaald is welk inwonertal in aanmerking moet worden genomen, geldt voor het NOB-besluit het bevolkingscijfer dat conform artikel 5, § 2, eerste lid, van het OCMW-decreet vastgesteld wordt.

Ik vestig er de aandacht op dat aan de voorgenomen financiële verbintenissen een visum toegekend moet worden voor ze kunnen worden aangegaan.

- In het kader van overheidsopdrachten moet het visum dus toegekend worden voor de toewijzing betekend wordt, inclusief voor leningen en andere externe financieringen.
- In het kader van bezoldigingen moet het visum toegekend worden voor de definitieve aanstelling van het personeelslid.
- In het kader van de toekenning van individuele steun moet het visum toegekend worden voor de beslissing tot toekenning van de individuele steun betekend wordt.

Om te bepalen of een voorgenomen financiële verbintenis binnen de perken van de vrijstelling valt, moet het totaal van de uitgaven voor de volledige looptijd van de verbintenis in rekening worden gebracht. Voor verbintenissen van onbepaalde duur bepaalt de OCMW-raad de termijn die in aanmerking genomen moet worden voor de berekening van het totaal van de uitgaven. De OCMW-raad houdt hierbij rekening met de normale termijn van een dergelijke verbintenis.

Het recht op maatschappelijke integratie, inzonderheid het leefloon, is geen verbintenis aangegaan door het OCMW, angezien het bevoegde orgaan enkel op basis van objectieve gegevens het bedrag ervan kan vaststellen. Het recht ontstaat immers uit kracht van de wet. Voor het equivalent leefloon kan dezelfde redenering worden aangehouden. Voor steun die onderhevig is aan een visum heeft de OCMW-raad bij het bepalen van de modaliteiten i.v.m. het visum een grote bewegingsruimte. Voor de (netto) tussenkomst in de tekorten van een rustoordverblijf bijvoorbeeld kan de OCMW-raad, voor de berekening van het bedrag dat bepalend is of een verbintenis al dan niet onderhevig is aan het visum, de in aanmerking te nemen termijn bepalen op basis van de periodiciteit dat het dossier aan het bevoegde orgaan wordt voorgelegd, op basis van de gemiddelde verblijfsduur in een rusthuis of op basis van de levensverwachting van de persoon die in het rustoord is opgenomen.

Uitgaven kunnen het gevolg zijn van wettelijke verplichtingen die inherent zijn aan een eerder genomen beslissing (bv. onroerende voorheffing ingevolge de aankoop van een onroerend goed). Die uitgaven hoeven niet telkens opnieuw aan een voorafgaand visum onderworpen te worden.

Uitgaven voor wettelijke verplichtingen die gekoppeld zijn aan het realiseren van ontvangsten, zoals roerende voorheffing, BTW, ... hoeven evenmin aan het voorafgaand visum te worden te onderworpen. Het visum is immers slechts vereist voor netto uitgaande kasstromen.

Als het visum niet verplicht is, kan de budgethouder er toch voor opteren bepaalde voorgenomen verbintenissen voor te leggen aan de financieel beheerder. Als de OCMW-raad, het vast bureau of een bijzonder comité de betrokken budgethouder is en het stemgedrag bij de beslissing niet wordt genotuleerd, kan ook een lid van dat orgaan voor de voorgenomen verbintenis het visum van de financieel beheerder vragen (artikel 162, § 2, OCMW-decreet).

Als de financieel beheerder, bij gemotiveerde beslissing, aan een door een budgethouder voorgenomen verbintenis weigert zijn visum te verlenen, kan de OCMW-raad op eigen verantwoordelijkheid viseren. In dat geval bezorgt de OCMW-raad de gemotiveerde beslissing van de financieel beheerder, aan de gemeenteraad en aan de provinciegouverneur, samen met het afschrift van zijn beslissing. De beslissing van de OCMW-raad wordt pas uitvoerbaar als de toezichtstermijn, vermeld in de artikelen 257 en 258 van het OCMW-decreet, (in principe vijftig dagen) is verstreken. De provinciegouverneurs zullen een dergelijk dossier bij voorrang behandelen en hun standpunt ter zake zo snel mogelijk meedelen aan het betrokken bestuur.

De financieel beheerder rapporteert in volle onafhankelijkheid minstens eenmaal per jaar aan de OCMW-raad over de uitvoering van zijn taak van voorafgaande controle van de wettigheid en regelmatigheid van de voorgenomen verbintenissen. Hij stelt tegelijkertijd een afschrift van dat rapport ter beschikking van de OCMW-secretaris en van de externe auditcommissie (artikel 168 OCMW-decreet).

3.1.2. De wettigheidscontrole die voorafgaat aan de betalingsopdracht

De decreetgever heeft een tweede wettigheidscontrole ingebouwd tussen de goedkeuring van de factuur (in de ruimste zin van het woord) door de budgethouder en de doorsturing van de betalingsopdracht aan de financiële instelling door de financieel beheerder. Artikel 165 van het OCMW-decreet bepaalt immers dat er voor de girale betalingen een dubbele handtekening geplaatst moet worden op de betalingsopdrachten. De OCMW-secretaris, of zijn gemachtigde, moet als eerste zijn handtekening plaatsen en bevestigt hiermee de wettigheid en regelmatigheid van de uitgave.

De financieel beheerder, of zijn gemachtigde, plaatst als tweede zijn handtekening. Bij het plaatsen van zijn handtekening bepaalt de financieel beheerder de uitvoeringsdatum van de betaalopdracht en bevestigt hij de echtheid van de handtekening van de OCMW-secretaris. De handtekening van de financieel beheerder houdt dus geen wettelijkheids- en regelmatigheidscontrole in, deze behoort tot de verantwoordelijkheid van de OCMW-secretaris.

Problemen die zich voordoen in de periode die verloopt tussen het moment waarop de OCMW-secretaris zijn handtekening plaatst en het moment waarop de financieel beheerder de betalingsopdracht ondertekent, moeten opgevangen worden door de eigen interne controleprocedures.

Als de OCMW-secretaris (of zijn gemachtigde) weigert een betalingsopdracht te ondertekenen (bijvoorbeeld omdat onregelmatigheden werden vastgesteld), kan de OCMW-raad op eigen verantwoordelijkheid bevelen de betaling uit te voeren. Dat bevel kan niet worden geweigerd (artikel 165, § 2, OCMW-decreet). In dat geval bezorgt de OCMW-raad een afschrift van zijn beslissing aan de gemeenteraad, aan de provinciegouverneur en aan de externe auditcommissie. De beslissing van de OCMW-raad wordt pas uitvoerbaar als de toezichtstermijn, vermeld in de artikelen 257 en 258 van het OCMW-decreet, is verstreken. De provinciegouverneurs zullen een dergelijk dossier bij voorrang behandelen en hun standpunt ter zake zo snel mogelijk meedelen aan het betrokken bestuur.

De OCMW-secretaris mag het bevel tot uitvoering van de betaling dus niet weigeren en moet in dat geval de betaalopdracht ondertekenen. Hij ondertekent dan evenwel niet meer in het kader van zijn wettigheidscontrole maar ter uitvoering van de beslissing van de OCMW-raad. Dergelijke betaalopdrachten bevatten dus nog steeds de handtekening van zowel de OCMW-secretaris als de financieel beheerder.

In geval van schorsing door de provinciegouverneur wordt artikel 259 van het OCMW-decreet van toepassing, waarin is bepaald dat de OCMW-raad zijn beslissing intrekt, rechtvaardigt of aanpast. In die 2 laatste gevallen beschikt de Vlaamse Regering over dertig dagen om tot vernietiging over te gaan.

De financieel beheerder kan geen betalingen weigeren die door de OCMW-secretaris of zijn gemachtigde zijn ondertekend. Hij kan zich wel informeren of de betaling effectief dient te worden doorgestuurd naar de bankinstelling indien hij meent een onregelmatigheid te hebben vastgesteld.

3.2. Financiële verrichtingen

3.2.1. Algemene bepalingen

Volgens artikel 91 van het OCMW-decreet is de financieel beheerder, onder de functionele leiding van de OCMW-secretaris, verantwoordelijk voor het thesauriebeheer. Artikel 92 van het OCMW-decreet bepaalt dat de financieel beheerder in volle onafhankelijkheid de ontvangsten invordert (zie 3.3 De ontvangstenprocedure).

De financieel beheerder kan de girale betalingen pas uitvoeren nadat de OCMW-secretaris daartoe opdracht heeft gegeven (artikel 165, § 1, OCMW-decreet) en de decreetgever heeft de OCMW-secretaris bevoegd gemaakt voor de kasverrichtingen (artikel 99, § 3, artikel 164 en 165 OCMW-decreet). Daarnaast beschikt de OCMW-secretaris nog over een aantal delegatiemogelijkheden waardoor er een grote diversiteit aan betalingen en inningen mogelijk wordt met telkens andere bevoegdheden.

Om een duidelijk beeld te schetsen van de bevoegdheden over de verschillende verrichtingen wordt er een onderscheid gemaakt tussen :

- de uitgaven die de gewone betalingsprocedure volgen (artikel 165 OCMW-decreet);
- de ontvangsten die de gewone inningsprocedure volgen (artikel 165 OCMW-decreet);
- de uitgaven die onmiddellijk betaald worden (artikel 164 OCMW-decreet);
- de ontvangsten die onmiddellijk geïnd worden (artikel 164 OCMW-decreet);
- de uitgaven in het kader van de toekenning van dringende hulpverlening op beslissing van de OCMW-voorzitter (artikel 164 OCMW-decreet);
- de verrichtingen inzake thesauriebeheer (artikel 165 OCMW-decreet).

De onmiddellijke betaling van uitgaven houdt in dat de betaling vrijwel tegelijk plaats heeft met het werk, de levering of de dienst. Voorbeelden hiervan zijn de betaling voor de technische keuring van voertuigen of aankopen in grootwarenhuizen. Met uitzondering van de dringende steunverlening volgen alle overige uitgaven de gewone betalingsprocedure waarbij er eerst een document opgesteld wordt waaruit de schuld van het OCMW blijkt, vervolgens de wettigheid en regelmatigheid worden gecontroleerd, en pas nadien de schuld vereffend wordt.

Voor ontvangsten spreekt men van een onmiddellijke inning als de inning samenvalt met de vaststelling van het invorderingsrecht (bv. ontvangsten cafetaria van het rusthuis). Alle overige ontvangsten volgen de gewone inningsprocedure waarbij eerst het invorderingsrecht wordt vastgesteld, dat vervolgens aan de schuldenaar bezorgd wordt, en het recht pas nadien geïnd wordt.

3.2.2. De betalingen volgens de gewone procedure

a) De girale betalingen volgens de gewone procedure

Voor deze betalingen mag de financieel beheerder (of zijn gemachtigde) de betalingsopdracht pas ondertekenen na de uitdrukkelijke opdracht vanwege de OCMW-secretaris of zijn gemachtigde (zie 3.1.2. De wettigheidcontrole die voorafgaat aan de betalingsopdracht).

Al deze betalingsopdrachten, zowel individuele als collectieve, moeten dus zowel de handtekening van de OCMW-secretaris (of zijn gemachtigde) als die van de financieel beheerder (of zijn gemachtigde) bevatten. Dat geldt dus eveneens voor de betalingsopdrachten inzake :

- de uitbetaling van de lonen;
- de uitbetaling van leefloon en overige individuele steun (met uitzondering van de dringende steun die betaald wordt via de provisies, ingesteld door artikel 164 van het OCMW-decreet, zie 3.2.6.);
- de betaling van de schulden inzake bedrijfsvoorheffing, RSZ, BTW...;
- de betaling van uitgaven die niet budgettair gestuurd worden, zoals de terugbetaling van onverschuldigde betalingen.

Wanneer de OCMW-secretaris of de financieel beheerder beslissen om met gemachtigden te werken, zal dit alleszins schriftelijk moeten worden vastgelegd. Het is noodzakelijk dat in dat geval contact wordt opgenomen met de financiële instellingen om de nodige formaliteiten te vervullen. Gelet op het principe van functiescheiding is het verboden dat de gemachtigde van de OCMW-secretaris en van de financieel beheerder dezelfde persoon is.

In de periode tussen het moment waarop de OCMW-secretaris zijn handtekening plaatst en het moment waarop de financieel beheerder de betalingsopdracht ondertekent, kunnen er zich nog feiten voordoen die de geplande uitbetaling in het gedrang brengen, zoals het faillissement van de aannemer, een overdracht of een beslag. Het bestuur moet zijn betalingsprocedure in het ICS zodanig uitwerken dat dergelijke risico's opgevangen worden.

De OCMW-secretaris kan bijvoorbeeld bij kennisgeving of bekendmaking van een faillissement, een overdracht of een beslag onmiddellijk de financieel beheerder informeren - wanneer hij reeds een betalingsopdracht aan die schuldeiser heeft getekend - met het verzoek die betalingsopdracht terug te bezorgen indien deze nog niet aan de bankinstelling werd bezorgd.

Ook permanente betaalopdrachten moeten ondertekend worden door zowel de OCMW-secretaris als de financieel beheerder. Dergelijke betaalopdrachten worden onder meer opgesteld voor de betaling van huishuur.

Zodra het systeem van dubbele handtekening van toepassing is in het bestuur (artikelen 165 en 285, § 2, OCMW-decreet), moeten alle betaalopdrachten die aan de financiële instelling betekend worden vanaf dat ogenblik zowel de handtekening van de OCMW-secretaris (of zijn gemachtigde) als die van de financieel beheerder (of zijn gemachtigde) bevatten. Betaalopdrachten die aan de financiële instelling bezorgd worden voor die datum maar waarvan de uitvoeringsdatum erna is, hoeven alleen ondertekend te zijn door de financieel beheerder.

b) De chartale betalingen volgens de gewone procedure

De OCMW-secretaris is verantwoordelijk voor de kasverrichtingen (artikelen 99 en 165 OCMW-decreet). Hij kan, na eensluidend advies van de financieel beheerder, de kasverrichtingen opdragen, inclusief de chartale betalingen, aan een of meer personeelsleden van het OCMW (artikel 99, § 3, OCMW-decreet). Aangezien artikel 99, § 2, van het OCMW-decreet bepaalt dat het ICS minstens moet beantwoorden aan het principe van functiescheiding, is het niet toegelaten de kasverrichtingen toe te vertrouwen aan de financieel beheerder. Naar aanleiding van het advies van de Raad van State bij het decreet van 23 januari 2009 houdende wijziging van het Gemeentedecreet dat stelt dat, indien men toelaat dat dit gedelegeerd wordt aan de financieel beheerder, het principe van functiescheiding wordt aangetast, werd het verbod uitdrukkelijk opgenomen in de verantwoording bij het amendement nr. 145.

Die procedure zal in de OCMW-besturen echter weinig voorkomen omdat betalingen volgens de gewone betalingsprocedure meestal giraal uitgevoerd worden.

3.2.3. De inningen volgens de gewone procedure

a) De girale inningen volgens de gewone procedure

Artikel 92 van het OCMW-decreet bepaalt dat de financieel beheerder verantwoordelijk is voor het debiteuren-beheer, inzonderheid de invordering van de ontvangsten. De girale inningen blijken uit de bankuittreksels.

b) De chartale inningen volgens de gewone procedure

De OCMW-secretaris is verantwoordelijk voor de kasverrichtingen (artikelen 99 en 165 OCMW-decreet), dus ook voor de chartale inningen. Hij kan in dat opzicht, na eensluidend advies van de financieel beheerder, de kasverrichtingen opdragen aan een of meer personeelsleden van het OCMW (artikel 99, § 3, OCMW-decreet). Aangezien artikel 99, § 2, van het OCMW-decreet bepaalt dat het ICS minstens moet beantwoorden aan het principe van functiescheiding, is het niet toegelaten de kasverrichtingen toe te vertrouwen aan de financieel beheerder.

Dat betekent dat de OCMW-secretaris (of het personeelslid dat door de OCMW-secretaris daarmee belast is) een ontvangstbewijs kan geven voor de ontvangen sommen. Aangezien de financieel beheerder de ontvangsten invordert, kan alleen hij kwijting geven voor de vereffening van de vordering.

3.2.4. De uitgaven met onmiddellijke betaling

De OCMW-secretaris kan, na advies van de financieel beheerder, aan bepaalde budgethouders of personeelsleden een provisie ter beschikking stellen om geringe exploitatie-uitgaven van het dagelijks bestuur te betalen, onder de voorwaarden, bepaald door de OCMW-raad (artikel 164, § 1, OCMW-decreet). Dat is alleen mogelijk voor uitgaven die niet de normale uitgavenprocedure volgen, maar onmiddellijk na het werk, de levering of de dienst vereffend moeten worden. Het is dus zeker niet de bedoeling dat door het gebruik van provisies de controles door de financieel beheerder en de OCMW-secretaris zouden omzeild worden. Alle overige uitgaven, met uitzondering van die vermeld in artikel 58, § 2 en § 3, van het OCMW-decreet, volgen dus de gewone betalingsprocedure.

Dergelijke uitgaven zullen meestal chartaal betaald worden, met een debetkaart (Bancontact), met een kredietkaart (Visa) of met een elektronische portemonnee (Proton).

De girale verrichting tot aanzuivering van de toegekende provisies valt onder de dubbele handtekening. Deze aanzuivering kan ook via de kas van de OCMW-secretaris gebeuren. De betalingen die de provisiehouder heeft verricht, worden immers pas opgenomen in de boekhouding van het OCMW op het ogenblik dat de provisiehouder de wetersamenstelling van zijn provisie vraagt (artikel 164, § 1, OCMW-decreet). Er moet wel voor gezorgd worden dat de kost in het juiste financiële boekjaar wordt opgenomen.

3.2.5. De ontvangsten met onmiddellijke inning

De OCMW-secretaris kan, na advies van de financieel beheerder, bepaalde personeelsleden belasten met de inning van geringe dagontvangsten, onder de voorwaarden die bepaald zijn door de OCMW-raad (artikel 164, § 2, OCMW-decreet). Dat is alleen mogelijk bij ontvangsten die niet de normale inningsprocedure volgen, maar waarvan de inning samenvalt met de levering van de prestatie. Het is dus zeker niet de bedoeling dat reeds vroeger vastgestelde rechten op die wijze geïnd worden. Die ontvangsten moeten de gewone inningsprocedure volgen.

De personeelsleden die geringe dagontvangsten ontvangen moeten op geregelde tijdstippen de ontvangen bedragen in de kas van het OCMW storten. Kas wordt hier in zijn ruime betekenis gebruikt. Het is dus mogelijk en wellicht zelfs aangewezen dat de bedragen worden gestort op een bankrekening die door de financieel beheerder wordt beheerd.

De OCMW-raad moet de voorwaarden bepalen waaronder de OCMW-secretaris personeelsleden met die inningen kan belasten. Hieronder valt onder meer de definiëring van een geringe dagontvangst. Ik merk wel op dat een dergelijke definiëring in de eerste plaats moet slaan op een individuele verrichting. Hoewel de totale ontvangsten binnen een bepaalde periode aanzienlijk kunnen zijn, moeten de individuele ontvangsten gering van aard zijn.

Het bestuur kan er ook voor kiezen dat dergelijke ontvangsten worden geïnd via de kas vermeld onder punt 3.2.3. punt b).

3.2.6. De uitgaven in het kader van dringende steunverlening

De OCMW-secretaris kan, na advies van de financieel beheerder, aan bepaalde budgethouders of personeelsleden een provisie ter beschikking stellen om dringende hulpverlening, toegekend door de OCMW-voorzitter op basis van artikel 58, § 2 en § 3, van het OCMW-decreet, te betalen, onder de voorwaarden, bepaald door de OCMW-raad (artikel 164, § 1, OCMW-decreet).

Dergelijke uitgaven volgen de procedure als vermeld onder punt 3.2.4 « De uitgaven met onmiddellijke betaling », met dit verschil dat dergelijke betalingen geregeld giraal zullen verricht worden. De girale betaling kan op dat moment gebeuren met alleen de handtekening van een personeelslid belast met de provisie. De functiescheiding is gerealiseerd doordat die provisiehouder (vaak een maatschappelijk werker) alleen kan betalen na een uitdrukkelijke beslissing tot het toekennen van dringende steun door de OCMW-voorzitter.

Om vakantieperiodes of afwezigheden te overbruggen is het te verantwoorden dat de OCMW-secretaris meerdere personeelsleden aanstelt voor het beheer van eenzelfde provisie.

De girale verrichting tot aanzuivering van deze provisie valt ook onder de dubbele handtekening. Deze aanzuivering kan ook via de kas van de OCMW-secretaris gebeuren. De betalingen die de provisiehouder heeft verricht, worden immers pas opgenomen in de boekhouding van het OCMW op het ogenblik dat de provisiehouder de wedersamenstelling van zijn provisie vraagt (artikel 164, § 1, OCMW-decreet). Er moet wel voor gezorgd worden dat de kost in het juiste financiële boekjaar wordt opgenomen.

3.2.7. Betalingen in het kader van het thesauriebeheer

De betalingen in het kader van het thesauriebeheer worden autonoom uitgevoerd door de financieel beheerder (artikel 165, § 1, OCMW-decreet). De handtekening van de OCMW-secretaris is daarvoor niet vereist. Daarom is het noodzakelijk dat de OCMW-besturen aan de financiële instellingen een lijst bezorgen, ondertekend door de OCMW-secretaris en de financieel beheerder, met de financiële rekeningen van het OCMW-bestuur (bij die financiële instelling, maar ook bij alle andere financiële instellingen) die door de financieel beheerder worden beheerd.

De aankoop van een bankcheque moet beschouwd worden als een betaling in het kader van het thesauriebeheer. Op het moment van de aankoop blijft de totale thesaurie immers ongewijzigd. De afgifte van de bankcheque aan een derde moet beschouwd worden als een chartale verrichting en gebeurt bijgevolg door de OCMW-secretaris (of zijn gemachtigde).

3.2.8. Betalingen op basis van artikel 165, § 3, van het OCMW-decreet

Artikel 165, § 3, van het OCMW-decreet vervangt artikel 91 van de OCMW-wet inzake de ambtshalve uitgaven. In het door het inwerkingtredingsbesluit gewijzigde artikel 77 van het NOB-besluit worden de personen opgesomd wiens opeisbare schulden en welke opeisbare schulden in mindering kunnen worden gebracht van de rekeningen van het OCMW.

Hoewel deze opeisbare schulden ambtshalve in mindering kunnen worden gebracht van de rekeningen van het OCMW en de OCMW-secretaris op dat moment dus geen wettigheidcontrole kan uitvoeren, betekent dit niet dat de interne controle op deze uitgaven mag verwaarloosd worden. Voor deze uitgaven moet nog steeds het nodige krediet opgenomen worden in het budget en het aangaan van de verbintenis is nog steeds onderworpen aan de bepalingen inzake het voorafgaand visum door de financieel beheerder.

Uiteraard is het noodzakelijk dat de bedragen die in mindering werden gebracht van de rekeningen grondig gecontroleerd worden op hun correctheid.

3.2.9. Aandachtspunten

Het beheer van een provisie voor geringe exploitatie-uitgaven mag nooit vermengd worden met het kasbeheer in het kader van de inning van geringe dagontvangsten. Dat onderscheid moet duidelijk blijken uit de gevoerde kasboekhoudingen. Volgens de geest van het OCMW-decreet kan die kasboekhouding louter bestaan uit een kasregister. Het OCMW beslist vrij over hoe ze een en ander registreert.

Zowel het werken met provisie voor geringe exploitatie-uitgaven, als de inning van geringe dagontvangsten door personeelsleden moet het voorwerp zijn van een procedure binnen het ICS.

Personeelsleden belast met de kas zijn rekenplichtig binnen de grenzen van de aan hun toevertrouwde bevoegdheid (artikel 165, § 1, laatste lid, OCMW-decreet).

De OCMW-raad kan, op eigen verantwoordelijkheid, bevelen om een betaling via de kas uit te voeren als deze door de OCMW-secretaris of zijn gemachtigde zou geweigerd zijn. Een dergelijk bevel kan niet worden geweigerd (artikel 165, § 2, eerste lid, OCMW-decreet).

Artikel 167 van het OCMW-decreet dat stelt dat de financieel beheerder verantwoordelijk is voor de rapportage over het thesauriebeheer, heeft niet enkel betrekking op de verrichtingen van de financieel beheerder zelf, maar betreft alle elementen van het thesauriebeheer.

Het spreekt voor zich dat er zowel binnen het OCMW-bestuur als bij de financiële instellingen nog heel wat voorbereid moet worden opdat de verrichtingen vanaf 1 juli 2009 zouden verlopen volgens de bepalingen van het OCMW-decreet. Ik raad de OCMW-besturen, die het nog niet deden, aan zo snel mogelijk contact op te nemen met hun financiële instellingen om de nodige maatregelen te nemen.

3.3. De ontvangstenprocedure

Artikel 162, § 3, van het OCMW-decreet stelt dat voortaan de budgethouder verantwoordelijk is voor de facturatie van de te ontvangen bedragen van het aan hem toevertrouwde budget.

De budgethouder moet er dus voor zorgen dat alle invorderingsrechten van het OCMW die verband houden met zijn budget, vastgesteld worden. Het betreft dus niet enkel invorderingsrechten die het gevolg zijn van opbrengsten maar ook alle overige rechten, zoals de rechten ingevolge investeringssubsidies of ten gevolge van de vervreemding van patrimonium. Indien er onduidelijkheid kan bestaan over welke budgethouder bevoegd is, wordt dat duidelijk gemaakt in het delegatiebesluit.

Voor de inning van de ontvangsten verwijs ik naar punt 3.2. Financiële verrichtingen.

De financieel beheerder zorgt in volle onafhankelijkheid voor het debiteurenbeheer, inzonderheid voor de invordering van niet-fiscale ontvangsten. Met het oog op de invordering van onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen kan de financieel beheerder voortaan ook een dwangbevel uitvaardigen. Dit dwangbevel moet evenwel eerst geveiseerd en uitvoerbaar verklaard worden door de OCMW-raad (artikel 92 OCMW-decreet). De financieel beheerder krijgt hiermee een belangrijk middel om de vorderingen van het OCMW te kunnen innen. Met die bevoegdheid moet evenwel omzichtig omgesprongen worden zodat het bestuur niet wordt blootgesteld aan veelvuldige vorderingen tot schadevergoeding wegens het ongepaste gebruik van die bevoegdheid. Artikel 92 van het OCMW-decreet bepaalt daarom dat de schuldenaars vooraf moeten aangemaand zijn met een aangetekende brief.

Om toepassing te kunnen maken van het dwangbevel is het noodzakelijk dat de schuld op het ogenblik van de betekening van het dwangbevel kan worden opgeëist. De schuldvordering moet zeker en vaststaand zijn. Dat betekent dat er een duidelijke rechtsgrond moet bestaan (contract, bewijs van geleverde prestaties tegen een vooraf vastgesteld tarief, ...), dat de schuld vervallen is, en het principe en het bedrag van de schuldvordering niet voor redelijke betwisting vatbaar is.

Schulden van een publieke rechtspersoon kunnen nooit via een dwangbevel worden ingevorderd (artikel 92 OCMW-decreet).

3.4. Kascontrole

In het geval de kas van een rekenplichtige een overschot of een tekort vertoont, dat toe te schrijven is aan diefstal of verlies, moet er voortaan een kascontrole uitgevoerd worden door een personeelslid van het OCMW dat daartoe aangewezen is door de OCMW-raad (artikel 170, § 2, OCMW-decreet). Het personeelslid dat met de kascontrole wordt belast moet uiteraard over de nodige onafhankelijkheid beschikken. De financieel beheerder beschikt bijvoorbeeld over die nodige onafhankelijkheid.

Om te vermijden dat er voor elk klein verschil een administratieve procedure moet opgestart worden, kan in het ICS vastgelegd worden dat er bij een kasverschil dat een bepaald gering bedrag niet overtreft en dat bij eenzelfde rekenplichtige slechts uitzonderlijk vastgesteld wordt, er geen kascontrole hoeft te gebeuren. Op basis van zijn bevoegdheid tot vaststelling van het algemene kader van het ICS (artikel 99, § 1, OCMW-decreet) kan de OCMW-raad er voor zorgen dat deze grenzen redelijk blijven.

3.5. Budgethouderschap

3.5.1. Soorten budgethouderschap en delegatiemogelijkheden

3.5.1.1. Het hoofdbudgethouderschap

Overeenkomstig artikel 161 van het OCMW-decreet komt het hoofdbudgethouderschap toe aan de OCMW-raad, d.w.z. dat, behoudens een uitdrukkelijke delegatie van het budgethouderschap door de OCMW-raad en behoudens de uitzonderingen die bepaald zijn door het OCMW-decreet, de OCMW-raad de budgethouder is.

3.5.1.2. Wettelijk voorbehouden budgethouderschap

In een beperkt aantal gevallen heeft de decreetgever er voor gekozen om het budgethouderschap voor te behouden aan de OCMW-voorzitter (bijvoorbeeld dringende steun), de OCMW-secretaris (bijvoorbeeld dagelijks personeelsbeheer) of de financieel beheerder (bijvoorbeeld debiteurenbeheer). Dat is niet expliciet opgenomen in het OCMW-decreet, maar bepaalde taken die een budget behoeven, houden onvermijdelijk een zekere vorm van budgethouderschap in.

3.5.1.3. Delegatiemogelijkheden

De OCMW-raad kan zijn bevoegdheid inzake budgethouderschap voor aangelegenheden van dagelijks bestuur delegeren aan het vast bureau, een bijzonder comité of aan de OCMW-secretaris (artikel 161, § 2, eerste lid, OCMW-decreet).

Het vast bureau en het bijzonder comité kunnen, als de OCMW-raad daarvoor de machtiging geeft, die bevoegdheid met betrekking tot bepaalde budgetten subdelegeren aan de OCMW-secretaris.

De OCMW-secretaris kan zijn overgedragen bevoegdheid met betrekking tot bepaalde budgetten verder delegeren aan andere (statutaire of contractuele) personeelsleden, rekening houdend met het organogram van de diensten van het OCMW. Het is dus evident dat het budgethouderschap eerst wordt toebedeeld aan de belangrijkste diensthoofden.

De OCMW-raad kan het budgethouderschap met betrekking tot bepaalde budgetten betreffende activiteitencentra of projecten delegeren aan het vast bureau of een bijzonder comité of, na advies van de OCMW-secretaris, rechtstreeks aan bepaalde personeelsleden van het OCMW. Dat kan ook voor aangelegenheden die het dagelijks bestuur te boven gaan. (artikel 161, § 3, eerste lid, OCMW-decreet).

Bij een project kunnen een of meer diensten van het OCMW betrokken zijn. Kenmerkend aan projecten is dat ze geen vast deel uitmaken van de organisatie van het OCMW. Ze kunnen echter wel periodiek terugkeren. Ook hier moet de OCMW-raad rekening houden met het organogram van de diensten van het OCMW (artikel 161, § 3, tweede lid, OCMW-decreet).

De OCMW-secretaris zal zijn advies verlenen binnen dertig dagen na het verzoek van de OCMW-raad. Bij gebrek aan kennisgeving van het advies binnen de voormelde termijn kan aan het adviesvereiste worden voorbijgegaan door de OCMW-raad (artikel 161, § 3, derde lid, OCMW-decreet).

Een dergelijke delegatie is legislatuurgebonden en vervalt in ieder geval zes maanden na de algehele vernieuwing van de OCMW-raad (artikel 161, § 3, vierde lid, OCMW-decreet).

De betrokken personeelsleden kunnen de aan hen toevertrouwde bevoegdheid niet meer weigeren als hun functiebeschrijving erin voorziet. Bovendien zijn zij persoonlijk verantwoordelijk voor de uitvoering van het aan hen gedelegeerde budgethouderschap (artikel 161, § 2, vijfde lid, en artikel 161, § 3, tweede lid, OCMW-decreet).

3.5.1.4. Definiëring dagelijks bestuur

De OCMW-raad vult de inhoud van het begrip dagelijks bestuur in. Volgens de memorie van toelichting kan er onder dagelijks bestuur worden verstaan die beheersdaden die geboekt worden op het exploitatiebudget of die in normale omstandigheden het lokaal bestuur niet voor meer dan een jaar binden. De gewone leveringen en diensten die voldoen aan bovenvermelde voorwaarde vallen dus onder dagelijks bestuur. Het dagelijks bestuur kan tot slot ook investeringen omvatten voor zover deze binnen hetzelfde financiële boekjaar gerealiseerd of geleverd worden in normale omstandigheden. Grote investeringsprojecten behoren, zelfs als ze binnen het jaar gerealiseerd worden, niet tot het dagelijks bestuur. Daden van beschikking i.v.m. onroerende goederen behoren niet tot het dagelijks bestuur.

De definitie van dagelijks bestuur heeft invloed op meerdere belangrijke elementen van de administratieve organisatie :

- de mogelijkheid tot delegatie van het vaststellen van de wijze van gunnen en de voorwaarden voor overheidsopdrachten (artikel 52, tweede lid, punt 12°, a);
- de mogelijkheid tot delegatie van het budgethouderschap aan het vast bureau, een bijzonder comité of de OCMW-secretaris of andere personeelsleden (artikel 161, § 2, OCMW-decreet);
- het gebruik van provisie voor geringe exploitatie-uitgaven (artikel 164, § 1 OCMW-decreet).

Een goed afgewogen definiëring van het begrip dagelijks bestuur, op maat van de eigen organisatie, is dus van groot belang. De OCMW-raad moet die beslissing in ieder geval zo spoedig mogelijk nemen zodat de bevoegdheidsregeling binnen het bestuur duidelijk afgelijnd wordt en de financiële procedures bijgestuurd kunnen worden.

3.5.2. Bevoegdheden van de budgethouder

De decreetgever heeft ervoor gekozen om een aantal bevoegdheden uitdrukkelijk toe te vertrouwen aan de budgethouder.

Wat de uitgavencyclus betreft, is de budgethouder volgens artikel 162 van het OCMW-decreet binnen de perken van de delegatie bevoegd voor het aangaan van de verbintenissen, overeenkomstig het hem toevertrouwde budget. Hij voert daartoe de procedures voor opdrachten van aanneming van werken, leveringen of diensten en wijst de opdrachten toe. Principieel is de budgethouder ook uitdrukkelijk bevoegd voor het bepalen van de wijze van gunnen en het vaststellen van de voorwaarden, behalve in de gevallen dat de opdracht niet behoort tot het dagelijks bestuur en niet nominatief in het budget is opgenomen.

Bij het verlenen van delegatie in het kader van artikel 52, vijfde lid, van het OCMW-decreet moeten de OCMW-raad en de OCMW-secretaris rekening houden met de delegaties die werden toegekend in het kader budgethouderschap, overeenkomstig artikel 161 van het OCMW-decreet, zodat er hierover geen bevoegdheidsconflict kan optreden.

De budgethouder keurt ook de te betalen bedragen goed overeenkomstig het hem toevertrouwde budget. Dat houdt in dat de budgethouder bevoegd is voor het goedkeuren van de facturen, maar dat hij ook bevoegd kan zijn voor de uitgaven die niet voortvloeien uit een factuur, zoals lonen. De uitbetaling van de lonen moet immers goedgekeurd worden door het orgaan dat of de persoon die het betrokken personeelslid heeft aangeworven, tenzij de wet het anders bepaald heeft (zie onder 3.5.1.2. Wettelijk voorbehouden budgethouderschap).

In afwijking van het bovenvermelde principe kan de OCMW-raad, het vast bureau of de bijzondere comités, als bevoegde budgethouder, beslissen de goedkeuring van de te betalen bedragen toe te vertrouwen aan de OCMW-secretaris. Op die manier kan bijvoorbeeld worden vermeden dat de OCMW-raad of het vast bureau moet samenkomen om de betaling van de lonen goed te keuren. De OCMW-secretaris kan die bevoegdheid niet verder delegeren (artikel 162, § 4, OCMW-decreet).

Wat de ontvangstencyclus betreft, is de budgethouder verantwoordelijk voor de facturatie van de te ontvangen bedragen die betrekking hebben op het hem toevertrouwde budget (artikel 162, § 3, OCMW-decreet). De facturatie van de te ontvangen bedragen betreft niet alleen de facturatie van de geleverde prestaties maar alle invorderingsrechten die verband houden met het hem toegewezen budget.

Artikel 162, § 1, laatste lid, van het OCMW-decreet stelt dat bij het vaststellen van de voorwaarden en de wijze van gunnen, de OCMW-raad of het vast bureau kunnen bepalen dat indien een opdracht van aanneming van werken, leveringen of diensten waarvoor de raming paste binnen het voorziene budget, bij raadpleging van de mededinging het voorziene budget blijkt te overschrijden, de opdracht kan toegewezen worden mits de OCMW-raad of het vast bureau beslissen de noodzakelijke verhoging van het betrokken krediet op te nemen in de eerstvolgende budgetwijziging. Deze bepaling is geen vrijgeleide voor kredietoverschrijding en dus moet er met deze mogelijkheid zeer omzichtig omgesprongen worden.

De budgetwijziging of interne kredietaanpassing moet wel gebeuren tijdens het lopende financiële boekjaar en niet in het volgende financiële boekjaar. Budgetten zijn immers projecties van de ingeschatte uitgaven en ontvangsten.

Deze nieuwe bepaling geeft dus enige bijkomende flexibiliteit aan de budgethouder om de gunningsprocedure verder te zetten.

3.5.3. Verantwoordelijkheden van de budgethouder

Overeenkomstig artikel 158 van het OCMW-decreet mag een verbintenis alleen maar door de bevoegde budgethouder worden aangegaan op grond van een goedgekeurde post die voorkomt op het budget of op grond van een voorlopig krediet.

De personeelsleden of de leden van de OCMW-raad, het vast bureau of een bijzonder comité die in strijd hiermee verbintenissen hebben aangegaan, zijn persoonlijk verantwoordelijk, behoudens in de gevallen die door of krachtens het OCMW-decreet worden bepaald. Dat doet geen afbreuk aan de eventuele medeverantwoordelijkheid van andere organen of personeelsleden van het OCMW.

Het OCMW-decreet heeft daar in artikel 159 wel een uitzondering op bepaald. De OCMW-raad kan zonder voorafgaande budgetwijziging voorzien in uitgaven die door dwingende en onvoorziene omstandigheden worden vereist, op voorwaarde dat hij daartoe een met redenen omkleed besluit neemt. In dezelfde omstandigheden en als het geringste uitstel onbetwistbare schade zou veroorzaken, kan de OCMW-voorzitter op eigen verantwoordelijkheid over de uitgaven beslissen. De OCMW-voorzitter brengt de OCMW-raad daarvan onverwijld op de hoogte.

In bovenvermelde gevallen worden de nodige kredieten onverwijld ingeschreven door een budgetwijziging. De betaling mag evenwel worden uitgesteld zonder de budgetwijziging af te wachten. Kopieën van de besluiten van de OCMW-raad en van de OCMW-voorzitter hierover moeten, overeenkomstig artikel 251 van het OCMW-decreet, worden bezorgd aan het college van burgemeester en schepenen en aan de provinciegouverneur (artikel 255, 5°, OCMW-decreet).

3.5.4. Rapportering

Bij de toepassing van de diverse delegatiemogelijkheden heeft de OCMW-raad behoefte aan een periodieke communicatie over de uitvoering van het budgethouderschap zoals de realisatiegraad van de afgesproken resultaten. Om hieraan tegemoet te komen voorziet het OCMW-decreet in een getrappt rapporteringssysteem (artikel 169 OCMW-decreet).

De minimale frequentie van deze rapportering is eenmaal per jaar. Om een goede beheerscontrole mogelijk te maken zal deze minimale frequentie uiteraard niet volstaan. In de afsprakennota die opgemaakt wordt tussen de OCMW-raad en de OCMW-secretaris kan een meer passende frequentie worden afgesproken.

3.6. Planning en financieel beheer

3.6.1. De strategische meerjarenplanning

Artikel 146, § 1 en § 4, en de artikelen 147 en 148 van het OCMW-decreet treden in werking op 1 juli 2009, met uitzondering van de bepaling die het beginjaar van het meerjarenplan definieert.

Bij de volgende aanpassing van het lopende meerjarenplan, moet dit plan dus niet starten vanaf het tweede jaar van de legislatuur, momenteel 2008, maar het moet wel lopen tot het einde van het jaar na de volgende gemeenteraadsverkiezingen, momenteel dus t.e.m. 2013. De termijn van drie jaar die voorzien was in artikel 87, § 2, 3°, van de OCMW-wet geldt dus niet meer.

Aangezien de § 2 en § 3 van artikel 146 van het OCMW-decreet nog niet in werking treden, blijft de inhoud van het meerjarenplan ongewijzigd. Artikel 2 van het NOB-besluit blijft dus van toepassing. De financiële nota wordt verder opgemaakt volgens de modellen opgenomen in het ministerieel besluit van 20 juni 2001 tot vaststelling van de bijzondere voorwaarden betreffende de boekhouding en de administratieve organisatie van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn.

3.6.2. Het budget

De artikelen 149 t.e.m. 159 van het OCMW-decreet treden in werking op 1 juli 2009.

De inhoud van het budget blijft nagenoeg ongewijzigd. Ze wordt bepaald door de artikelen 151 t.e.m. 153 van het OCMW-decreet en door de artikelen 3 t.e.m. 7 van het NOB-besluit.

3.6.2.1. De beleidsnota van het budget

De beleidsnota verwoordt het beleid dat het OCMW gedurende het financiële boekjaar zal voeren en concretiseert de beleidsdoelstellingen. De beleidsnota omvat een toelichting over de financiële toestand van het OCMW en verwoordt de aansluiting bij de financiële nota van het budget (artikel 152 OCMW-decreet).

De beleidsnota is een beknopt en bevattelijk document dat concreet moet aangeven welke kortetermijndoelstellingen het bestuur wil realiseren (als concretisering van de langetermijndoelstellingen uit het strategisch meerjarenplan) en welke middelen het bestuur hiervoor nodig heeft.

Men kan tot een correcte beleidsnota komen door een antwoord te geven op de volgende vragen :

- Wat willen de beleidsmensen bereiken (doelstellingen)?
- Wat gaat het bestuur daarvoor doen (actieplannen per doelstelling)?
- Hoeveel gaat dat het bestuur kosten (de raming van de uitgaven en ontvangsten per doelstelling)?
- Hoe gaat het bestuur dat financieren (subsidies, gemeentelijke bijdrage, desinvesteringen, externe financiering ...)?

De benodigde middelen moeten nader ingevuld worden in de financiële nota van het budget.

In de beleidsnota moet ook de aansluiting worden gemaakt met de financiële nota van het budget dus deze bevat de aansluiting tussen enerzijds de doelstellingen en anderzijds de kredieten.

3.6.2.2. De financiële nota van het budget

De financiële nota wordt verder opgemaakt volgens de modellen opgenomen in het hiervoor vermelde ministerieel besluit van 20 juni 2001. Het moet de financiële vertaling zijn van de beleidsdoelstellingen, geformuleerd in de beleidsnota van het budget.

3.6.2.3. De procedure voor de opmaak en vaststelling van het budget

Het voorontwerp van budget wordt opgemaakt door de administratie. Zowel de OCMW-secretaris als de financieel beheerder hebben daarbij een taak te vervullen. De OCMW-secretaris is verantwoordelijk voor het opstellen van het voorontwerp van de beleidsnota van het budget en de financieel beheerder voor het voorontwerp van de financiële nota van het budget. Zowel de OCMW-secretaris als de financieel beheerder moeten hiervoor dus nauw samenwerken en dit in overleg met het managementteam.

Uiteindelijk zal de OCMW-voorzitter beslissen om het ontwerp van budget op de agenda van de OCMW-raad te plaatsen. Dat ontwerp moet op zijn minst veertien dagen voor de vergadering waarop het wordt besproken aan ieder lid van de OCMW-raad worden bezorgd.

Het budget wordt vastgesteld door de OCMW-raad op basis van het meerjarenplan voor het begin van ieder financieel boekjaar (dus voor 1 januari).

De OCMW-raad stemt over het budget in zijn geheel. Elk lid van de OCMW-raad kan echter de afzonderlijke stemming eisen over een of meer onderdelen van het budget die het aanwijst. In dat geval mag over het geheel pas gestemd worden na de stemming over een of meer onderdelen die aldus zijn aangewezen. De stemming over het geheel heeft dan betrekking op de onderdelen waarover geen enkel lid van de OCMW-raad afzonderlijk wil stemmen, en op de onderdelen die al bij een afzonderlijke stemming zijn aangenomen.

De artikelen 177 t.e.m. 179 van het OCMW-decreet betreffende het bestuurlijk toezicht op het meerjarenplan en het budget treden nog niet in werking. Bijgevolg gelden alleen de regels van het algemeen bestuurlijk toezicht overeenkomstig titel IX, hoofdstuk I, afdeling II, van het OCMW-decreet. Er is wel een bijzonder toezicht opgenomen in artikel 150 van het OCMW-decreet.

3.6.2.4. De procedure voor de opmaak en vaststelling van een budgetwijziging

De procedure voor de opmaak van het ontwerp van een budgetwijziging is gelijklopend met de procedure voor de opmaak van het budget (artikel 156 OCMW-decreet).

Voor de toezending van het ontwerp van budgetwijziging aan de OCMW-raadsleden is de gewone termijn van acht dagen van toepassing. Budgetwijzigingen worden immers uiterlijk samen met de agenda verstuurd.

De toezichtprocedure, zoals beschreven in artikel 150 van het OCMW-decreet, is van toepassing op de budgetwijzigingen.

3.7. De externe audit

Titel IX, hoofdstuk 1, van het OCMW-decreet over het bestuurlijk toezicht treedt in werking op 1 juli 2009. Het tweede hoofdstuk van die titel over de externe audit treedt nog niet in werking, met uitzondering van artikel 267 van het OCMW-decreet dat onder meer bepaalt dat elk personeelslid het recht heeft om de externe auditcommissie van onregelmatigheden op de hoogte te brengen.

De huidige bepalingen rond de taken en de werking van de externe auditcommissies blijven dus gelden. Enkel de inwerkingtreding van artikel 170 van het OCMW-decreet legt een ogenschijnlijk bijkomende taak op aan de externe auditcommissies, met name wat betreft de jaarlijkse verificatie van de kas van de rekenplichtigen.

3.8. De zekerheidsstelling van de ontvanger

Het besluit van de Vlaamse Regering heft, met ingang van 1 juli 2009, artikel 46, § 5, van de OCMW-wet op, waardoor de zekerheidsstelling van de plaatselijke OCMW-ontvanger verdwijnt. De besturen kunnen zich niet verzetten tegen deze vrijgave tenzij er reeds beslag gelegd werd op die zekerheid.

In concreto betekent dit dat de door de ontvanger gestelde zekerheid door de Deposito- en Consignatiekas zal worden vrijgegeven nadat het betrokken OCMW een vrijgavebrief, ondertekend door de OCMW-voorzitter, heeft gestuurd met vermelding van de naam en het adres van de OCMW-ontvanger en het nummer en het bedrag van de borgtocht. De vrijgave van de borg staat los van de goedkeuring van de jaarrekeningen. De ontvanger legt zijn ambt niet neer en zal dus geen eindrekening opstellen, waardoor de procedure van de vrijgave van de zekerheid na het afsluiten van de eindrekening (artikel 89, § 4, OCMW-wet) hier niet van toepassing is.

Als ik ervan op de hoogte wordt gesteld dat er zich problemen voordoen bij de vrijgave van die zekerheden, zal ik de nodige stappen zetten om die vrijgave op een vlotte wijze te laten verlopen.

4. Werking van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn

4.1. Akten van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn.

4.1.1. Opmaken en ondertekenen van de akten (artikel 181 t.e.m. 186 OCMW-decreet).

In vergelijking met de OCMW-wet wordt nu in een duidelijke regeling voorzien i.v.m. de notulering van de vergaderingen van het bijzonder comité.

Nieuw is ook dat, in vergelijking met de OCMW-wet, de notulen van de raad, het vast bureau en het bijzonder comité niet meer worden verzonden maar ter beschikking gesteld op de wijze bepaald in het huishoudelijk reglement.

Om te vermijden dat één lid de notulering staande de vergadering zou kunnen blokkeren, werd nieuw bepaald dat de notulen die staande de vergadering worden opgemaakt niet meer door alle aanwezige OCMW-raadsleden moeten worden ondertekend maar door de meerderheid van de aanwezige OCMW-raadsleden dienen te worden ondertekend.

Wat betreft het notuleren van mondelinge vragen en antwoorden moet in het huishoudelijk reglement een bepaling opgenomen worden, waarbij volgende aspecten in acht moeten worden genomen :

- de vragen en antwoorden worden ten minste op een gelijkwaardige manier genotuleerd als de beslissingen van de OCMW-raad;
- minstens de essentie van de vragen en antwoorden wordt in de notulen opgenomen.

Wanneer de OCMW-raad overeenkomstig artikel 163 en 165 van het OCMW-decreet viseert of een bevel tot betaling geeft op eigen verantwoordelijkheid, is de OCMW-secretaris ertoe gehouden om, op verzoek van een OCMW-raadslid, een verklaring inzake het stemgedrag van dat OCMW-raadslid in de notulen op te nemen. In dat geval betreft het dus een recht voor de OCMW-raadsleden om dergelijke verklaring te laten notuleren. Dit neemt niet weg dat een lid van de OCMW-raad ook in andere gevallen kan vragen om zijn stemgedrag te notuleren. Indien wordt beslist bij unanimité is het niet noodzakelijk om bij de beslissing zelf al de namen te vermelden.

Een nieuwigheid is dat de OCMW-secretaris voor de delegatie van ondertekening van stukken, beslissingen, akten en bekendmakingen geen toestemming meer nodig heeft van de OCMW-raad. Nieuw is tevens dat er nu in de kant van de notulen melding wordt gemaakt ingeval van schorsing of vernietiging. Een register is niet meer expliciet opgenomen.

Naast de ondertekeningsbevoegdheid van de budgethouder is thans ook een eigen ondertekeningsbevoegdheid voorzien voor de maatschappelijk werker, de financieel beheerder en ieder personeelslid aan wie een bevoegdheid werd gedelegeerd of door of krachtens de wet of het decreet worden toevertrouwd. Op deze wijze wordt vermeden dat bepaalde besturen vergeten de ondertekeningsbevoegdheid toe te kennen aan deze personeelsleden en zo een soepele werking belemmerd wordt. Het spreekt voor zich dat er in dergelijke gevallen steeds en van rechtswege een ondertekeningsbevoegdheid moet bestaan in hoofde van het betrokken personeelslid.

Tot slot kan nogmaals worden benadrukt dat de uitvoeringsbevoegdheid, die werd toegekend aan de OCMW-voorzitter, niet de bevoegdheid tot ondertekenen inhoudt. In het andere geval is het immers duidelijk dat de bepaling van artikel 183, § 1, van het OCMW-decreet zinloos zou zijn.

In artikel 183, § 3, van het OCMW-decreet betreft het onder meer ook de borderellen voor inschrijving van een wettelijke hypotheek overeenkomstig artikel 101 van de OCMW-wet.

De ondertekening van een verzoekschrift is een bevoegdheid van de advocaat, tenzij een personeelslid het openbaar centrum vertegenwoordigt. De gewone regels van gerechtelijk recht spelen.

4.1.2. Bekendmaking en inwerkingtreding (artikelen 187 en 188 OCMW-decreet).

Er wordt de verplichting ingeschreven om de reglementen via een aanplakbord bekend te maken. Deze sluit niet uit dat de reglementen van het OCMW ook bekendgemaakt worden op de weblocatie van het bestuur of de gemeente.

Tevens nieuw is dat er een datum van inwerkingtreding is bepaald (vijf dagen na bekendmaking, tenzij anders bepaald) en dat de bekendmaking en de datum ervan moeten blijken uit een speciaal register (artikel 188 OCMW-decreet).

4.1.3. Wijze van kennisgeving (artikel 189 OCMW-decreet).

Voor de bijzondere wetten en decreten waarnaar wordt verwezen in artikel 189 van het OCMW-decreet kan onder meer gedacht worden aan artikel 21 van de wet van 26 mei 2002 betreffende het recht op maatschappelijke integratie. Ook de regeling van het administratief toezicht in het OCMW-decreet is een mogelijk voorbeeld.

4.1.4. Briefwisseling aan het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn (artikel 190 OCMW-decreet).

De briefwisseling aan het OCMW wordt nu « geacht » te zijn gericht aan de OCMW-voorzitter. Het is immers wenselijk dat, bijvoorbeeld in het kader van een gerechtelijke procedure, verkeerd gerichte briefwisseling niet beschouwd wordt als zijnde niet bestaand.

De briefwisseling wordt, behalve bij andersluidende beslissing, verstuurd naar de zetel van het OCMW. Met briefwisseling wordt ook bedoeld een e-mail of een fax, maar bijvoorbeeld niet reclame, sms of spam.

Het is aanbevelenswaardig dat het OCMW op haar website het adres van de zetel duidelijk vermeldt. Het is een verplichting en het getuigt eveneens van de nodige hoffelijkheid dat het adres van de zetel wordt vermeld op de uitgaande briefwisseling. Dit geldt ook voor de elektronische briefwisseling.

4.2. Wijze van berekening van termijnen (artikel 191 OCMW-decreet).

Eenzijds is het zo dat voor de berekening van de termijn, naast de wettelijke feestdagen, ook rekening moet gehouden worden met de zogenaamde decretale feestdagen. Het decreet van 7 november 1990 houdende vaststelling van het wapen, de vlag, het volkslied en de feestdag van de Vlaamse Gemeenschap bepaalt dat 11 juli de feestdag van de Vlaamse Gemeenschap is.

Anderzijds is het zo dat, indien er geen akte of gebeurtenis is die de termijn doet ingaan, de termijn wordt berekend door terug te tellen vanaf de gebeurtenis die de termijn doet eindigen en dat de dag van de gebeurtenis die de termijn doet eindigen, niet meer in de termijn begrepen is. De dag van de verzending (per post dus) is niet in de termijn begrepen; de dag van bezorging daarentegen wel. Een dagorde per mail of per bode wordt aanzien als bezorgen.

Dit kan best geïllustreerd worden aan de hand van een aantal voorbeelden.

Voorbeeld 1 :

Artikel 31 van het OCMW-decreet bepaalt dat de agenda ten minste acht dagen voor de dag van de vergadering aan het lid van de OCMW-raad wordt bezorgd. De dag van de vergadering (de gebeurtenis die de termijn doet eindigen) wordt overeenkomstig artikel 191, tweede lid, van het OCMW-decreet niet in de termijn begrepen. Dat betekent dat als de OCMW-raad plaatsheeft op 21 oktober 2009, de dagorde per post zal moeten vertrekken (verzonden worden) op 12 oktober 2009. Per mail of per bode kan dit op 13 oktober 2009. Als de OCMW-raadsleden aanvullende punten willen toevoegen aan de agenda kan dit overeenkomstig artikel 32 van het OCMW-decreet tot uiterlijk vijf dagen voor de vergadering. Dit betekent in het voorliggende geval dat tot uiterlijk 16 oktober de punten met het toegelicht voorstel kunnen worden bezorgd aan de OCMW-secretaris en dat tot uiterlijk 15 oktober de punten dienen te worden verzonden.

Voorbeeld 2 :

Overeenkomstig artikel 147, § 2, van het OCMW-decreet dient het ontwerp van meerjarenplan op zijn minst veertien dagen voor de vergadering waarop het wordt besproken, aan ieder OCMW-raadslid te worden bezorgd. Dit betekent dat als de vergadering doorgaat op 30 augustus 2009, het ontwerp moet worden bezorgd op 16 augustus, of verzonden op 15 augustus.

4.3. Goederen van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn (artikelen 192 t.e.m. 199 OCMW-decreet).

Thans kunnen onteigeningen ook via de versnelde procedure verlopen voor zover de Vlaamse Regering daartoe gemachtigd heeft.

Het algemene beginsel dat bij elke onroerende vervreemding de openbare verkoop de regel moet zijn en de onderhandse de uitzondering, blijft onvergolden gelden. Als algemeen principe van goed bestuur geldt immers dat om de hoogste opbrengst te garanderen de verkoop openbaar moet zijn, tenzij mits grondige motivering (dit is nieuw) hiervan kan afgeweken worden.

De verkoop uit de hand kan verantwoord zijn wanneer er bijvoorbeeld een belangrijke aangelegenheidswaarde in hoofde van een liefhebber is of wanneer de vervreemding gebeurt om reden van openbaar nut en het onmogelijk is, gelet op het dringende karakter van de zaak, een onteigeningsbesluit af te wachten. Niettemin moet ervoor gezorgd worden dat de opbrengst van de verkoop voldoende hoog is in verhouding tot de waarde van het goed. Het spreekt evenwel voor zich dat de verplichting tot het inlichten van de bevolking over de voorgenomen verkoop door voldoende en geëigende publiciteit ook bij een onderhandse verkoop onverminderd blijft gelden. Alleszins moeten de eigenaars van de belendende percelen ten minste een maand voor de verkoop ervan ingelicht worden.

Er zijn echter bepaalde situaties waar de publiciteit geen enkele waarde heeft. Te denken valt aan bijvoorbeeld de situatie als vermeld in artikel 661 van het Burgerlijk Wetboek (gemene muur).

Nieuw in vergelijking met de OCMW-wet is dat thans naast onbebouwde ook bebouwde onroerende goederen kunnen worden toevertrouwd aan een autonoom gemeentebedrijf (AGB), dat het openbaar en privaat domein van de betrokken gemeente beheert, en tevens is nieuw dat het beheer van de onroerende goederen aan de gemeente (inclusief een intern verzelfstandigd agentschap) kan worden toevertrouwd.

4.4. Optreden in rechte (artikelen 200 en 201 OCMW-decreet).

De beslissing tot het optreden in rechte blijft bij de OCMW-raad. Het vertegenwoordigen in de gerechtelijke en buitengerechtelijke handelingen blijft behouden bij de OCMW-voorzitter en de financieel beheerder. De delegatiemogelijkheid voor de OCMW-voorzitter en voor de financieel beheerder worden wel uitgebreid; zo kan de financieel beheerder bij zijn verhinderd of afwezigheid ook een personeelslid van een samenwerkingsverband bij verhinderd of afwezigheid aanduiden. Er is in een bijzondere regeling voorzien indien de OCMW-voorzitter betrokken partij is (artikel 200, tweede lid, OCMW-decreet).

4.5. Deelneming in een gemeentelijk extern verzelfstandigd agentschap in privaatrechtelijke vorm (artikel 202 OCMW-decreet).

Er wordt uitdrukkelijk vermeld dat een OCMW kan deelnemen in een gemeentelijk extern verzelfstandigd agentschap in privaatrechtelijke vorm van de gemeente die door het OCMW wordt bediend zonder dat zij aan de voorwaarden, gesteld door titel VIII, voldoet. In dit verband worden geen bijzondere toezichtsregels vereist. De gewone bepalingen van het OCMW-decreet betreffende het toezicht zijn van toepassing.

Op de oprichtingsbeslissing van zulk een extern verzelfstandigd agentschap in privaatrechtelijke vorm is de bijzondere toezichtsregeling van artikel 245 van het Gemeentedecreet van toepassing. Het betreft in dat geval, met name het geval dat het OCMW mee het bedoeld agentschap opricht, dezelfde statuten. Het toezicht op de statuten zal dan geschieden overeenkomstig de bepalingen van het Gemeentedecreet.

Overigens is het zo dat op grond van het OCMW-decreet een besluit in dit verband een lijstbesluit betreft en als dusdanig is onderworpen aan het algemeen toezicht.

In het geval van een deelneming door latere toetreding wordt in het OCMW-decreet voorzien dat van dergelijk besluit een kopie dient te worden megedeeld aan de toezichthouder (kopiebesluit). Immers, na de oprichting is er geen bijzondere toezichtsregeling meer voorzien in het kader van het Gemeentedecreet (b.v. in geval van gewijzigde statuten, waarmee de toezichthoudende overheid per hypothese niet mee zou akkoord gaan) en het wordt wenselijk geacht voor een dergelijk geval een iets versterkt toezicht mogelijk te maken.

5. Participatie van de burger

Nieuw in het OCMW-decreet is de mogelijkheid voor de burger om te participeren. De regeling is eigenlijk analoog aan de regeling opgenomen in het Gemeentedecreet.

Er zijn vier mogelijke manieren waarop een burger kan participeren.

Ten eerste moet er ten minste een systeem van klachtenbehandeling worden georganiseerd. Desgewenst kan het OCMW dat uitbreiden met andere elementen die de participatie van de burger verhogen zoals de behandeling van voorstellen tot verbetering, bemiddeling, enz.

Dit systeem moet op ambtelijk niveau van het OCMW georganiseerd worden en maximaal onafhankelijk van de diensten van het OCMW waarop de klachten betrekking hebben. Het is logisch dat de betrokken dienst in eerste instantie zal controleren of er een fout is gemaakt.

Wat betreft de wijze waarop dit georganiseerd moet worden, wordt een grote autonomie gelaten aan de OCMW's. De lijst, vermeld in artikel 204, § 2, van het OCMW-decreet, is wel een limitatieve lijst.

Het is alleszins wenselijk dat de klachten ook jaarlijks worden besproken door de OCMW-raad in een rapport. Voorts dient de organisatie en de procedure van de klachtenbehandeling in elk geval opgenomen te worden in een reglement om de openbaarheid te verzekeren (artikelen 203 en 204 OCMW-decreet).

Ten tweede moet de OCMW-raad initiatieven nemen om de betrokkenheid en de inspraak van burgers of van de doelgroepen te verzekeren bij de beleidsvoorbereiding, bij de uitwerking van de dienstverlening van het OCMW en bij de evaluatie ervan (artikel 205 OCMW-decreet).

Ten derde hebben de inwoners het recht de OCMW-raad te verzoeken voorstellen en vragen over belangrijke aangelegenheden van de beleidsvoering en dienstverlening van het OCMW op de agenda van de OCMW-raad in te schrijven. Anders dan in het Gemeentedecreet is voorzien, staat dit recht van voorstellen te doen enkel open voor belangrijke aangelegenheden. In artikel 19 van het inwerkingtredingsbesluit is bepaald wat onder belangrijke aangelegenheden wordt begrepen, met name alle aangelegenheden als vermeld in artikel 270, § 1, 4°, t.e.m. 6°, van het OCMW-decreet. Hieronder vallen bijvoorbeeld de oprichting van een rustoord of serviceflats, het uitbreiden of bouwen van dienstverlening zoals een poetsdienst, een maaltijddienst of een klusjesdienst (artikelen 206 t.e.m. 209 OCMW-decreet).

Ten vierde heeft eenieder het recht, zonder enige beperking, om verzoekschriften in te dienen bij de organen van het OCMW (artikelen 210 t.e.m. 213 OCMW-decreet).

6. Verzelfstandiging

6.1. De intern verzelfstandigde agentschappen van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn (artikel 214-218 OCMW-decreet)

Titel VII voorziet in hoofdstuk I in intern verzelfstandigde agentschappen die geen ziekenhuis beheren en in hoofdstuk II in de interne verzelfstandiging van ziekenhuizen zoals die reeds bestaat.

Naar analogie met het Gemeentedecreet is de OCMW-raad bevoegd om te beslissen over de oprichting van de intern verzelfstandigde agentschappen en het vaststellen van de beleidsuitvoerende taken die behoren tot de opdrachten van het OCMW, die het agentschap zal behartigen. De OCMW-raad regelt ook de grenzen van de operationele autonomie die aan het hoofd van het agentschap wordt gedelegeerd zoals inzake organisatie, realisatie van de doelstellingen, personeel, middelen en interne controle. De verhouding tussen het OCMW en het agentschap wordt geregeld door middel van een beheersovereenkomst, te sluiten tussen de OCMW-raad en het hoofd van het agentschap. De beheersovereenkomst eindigt uiterlijk zes maanden na de algehele vernieuwing van de OCMW-raad, maar kan worden verlengd.

De regeling in verband met de ziekenhuizen die ressorteren onder de rechtspersoon van het OCMW wordt grosso modo overgenomen uit artikel 94 van de OCMW-wet en uit andere artikelen uit de OCMW-wet, met dien verstande dat de directeur van het ziekenhuis belast is met de interne controle.

6.2. Externe verzelfstandiging en samenwerking (artikelen 219-247 OCMW-decreet)

De hoofdstukken XII, XIIbis en XIIIter van de OCMW-wet werden praktisch ongewijzigd overgenomen in het OCMW-decreet.

Er wordt nog wel bepaald dat met behoud van toepassing van andersluidende statutaire voorschriften de verenigingen in dit hoofdstuk worden beheerd volgens dezelfde regels als de centra voor maatschappelijk welzijn. Nu is het evenwel niet meer mogelijk om statutair af te wijken van de bepalingen betreffende de controle en het administratief toezicht.

Het personeel van de ziekenhuisverenigingen (« de autonome verzorgingsinstellingen ») is in beginsel onderworpen, overeenkomstig artikel 229 van het OCMW-decreet, aan dezelfde rechtspositieregeling en aan dezelfde bepalingen (bv. inzake tucht) als die waaraan het OCMW-personeel is onderworpen, met inbegrip van het beroep bij de Beroepscommissie voor Tuchtzaken.

Conform de memorie van toelichting wordt verduidelijkt dat de bewoordingen in het genoemde artikel 229 « en aan dezelfde bepalingen van dit decreet » betrekking hebben op de tucht en de evaluatie.

Overeenkomstig artikel 229, tweede lid, van het OCMW-decreet stelt evenwel het bevoegde orgaan van de vereniging de afwijkingen van de rechtspositieregeling, vermeld in het eerste lid van dat artikel, vast, voor zover het specifieke karakter van sommige diensten en instellingen van de vereniging dat nodig maakt, en bepaalt het bevoegde orgaan de rechtspositieregeling voor de betrekkingen die onbestaand zijn op gemeentelijk vlak, evenals de rechtspositieregeling van het personeel van het ziekenhuis.

Onder rechtspositieregeling worden, zoals gezegd, luidens de memorie van toelichting niet de bepalingen omtrent tucht en evaluatie beoogd. Het tweede lid betreft enkel de rechtspositieregeling *sensu stricto* (in de strikte zin van het woord) en niet « de andere bepalingen », zoals de tucht.

Derhalve kan, anders dan voor de rechtspositieregeling, niet worden afgeweken van de bepalingen omtrent tucht van toepassing voor het OCMW-personeel. Immers werd er in het tweede lid van artikel 229 van het OCMW-decreet geen uitzonderingsbepaling voorzien voor de « andere bepalingen », waaronder de tucht.

De desbetreffende bepalingen inzake tucht van het OCMW dienen *mutatis mutandis* te worden toegepast en de overeenstemmende organen binnen de ziekenhuisvereniging oefenen de bevoegdheden uit van de OCMW-raad en van de OCMW-secretaris in de tuchtprocedure.

De overeenstemmende organen van de OCMW-raad en OCMW-secretaris zullen wellicht respectievelijk de raad van bestuur van een ziekenhuis en een ziekenhuisdirecteur zijn. Dit kan evenwel voor beide ook een ander ter zake bevoegd orgaan, aangeduid door de autonome verzorgingsinstelling (statutair aangewezen) zijn. Te denken valt bijvoorbeeld aan een directiecomité. Het principe dat in het decreet centraal staat is dat de aanstellende overheid ook de enig bevoegde tuchtoverheid is.

Alleszins dient, overeenstemmend met de regeling in artikel 122 van het OCMW-decreet, de aanstellende overheid, dus het of de met de OCMW-raad overeenstemmende orgaan of persoon, op te treden als tuchtoverheid.

De met de OCMW-secretaris overeenstemmende persoon of orgaan is dan de persoon of het orgaan die overeenstemmend is met de persoon of het orgaan die de bevoegdheden uitoefent bedoeld in artikel 85 van het OCMW-decreet en met name belast is met het dagelijkse personeelsbeheer en voorts aan het hoofd staat van het personeel.

Ook is het zo dat de tuchtonderzoeker, dus de met de OCMW-secretaris overeenstemmende persoon of het orgaan, niet kan deelnemen aan de stemming en de beraadslaging door de tuchtoverheid (de raad van bestuur of een ander orgaan of persoon) om de schijn van mogelijke beïnvloeding uit te sluiten.

Voor de personeelsleden in het OCMW kan die aanstellings- en tuchtbevoegdheid van de OCMW-raad gedelegeerd worden naar de OCMW-secretaris (en het vast bureau). Mutatis mutandis kan deze aanstellings- en tuchtbevoegdheid door de aanstellende overheid (de raad van bestuur of een ander orgaan of persoon) in de autonome verzorgingsinstelling gedelegeerd worden aan het orgaan of de persoon dat of die overeenstemt met de OCMW-secretaris (b.v. een ziekenhuisdirecteur).

In dat geval (delegatie) kan de bevoegdheid voor het tuchtonderzoek (in dat geval de met de OCMW-secretaris overeenstemmende persoon, bv. een ziekenhuisdirecteur), worden uitgeoefend door een leidinggevend personeelslid.

Dat ook het georganiseerd beroep bij de « Beroepscommissie voor tuchtzaken » begrepen wordt onder de rechtspositieregeling en « de andere bepalingen » is duidelijk. Het betreft thans niet meer, zoals vroeger, een georganiseerd beroep in het kader van het administratief toezicht, doch wel een beroep bij een onafhankelijke commissie (een orgaan van actief bestuur), die overigens hervormingsrecht heeft. Aldus kan niet meer, zoals vroeger, worden gesteld dat de beroepsprocedure inzake tucht gevat zou zijn in het beperkte toepassingsgebied van het toezicht voor de ziekenhuisverenigingen.

Er kan overigens worden aan herinnerd dat al deze tuchtbeslissingen tevens onderworpen zijn aan het algemeen toezicht en het dwangtoezicht en dat de beslissingen niet enkel door de Beroepscommissie voor Tuchtzaken kunnen worden vernietigd. Voor alle duidelijkheid. Een personeelslid kan enkel beroep doen op de georganiseerde beroepsprocedure.

7. Bestuurlijk toezicht (artikelen 248 t.e.m. 264 OCMW-decreet).

De toezichtregeling op de beslissingen van de OCMW's wordt volledig afgestemd op de regeling zoals die van toepassing is op de gemeentelijke overheden.

De organen die aan toezicht onderworpen zijn, zijn de OCMW-raad, de OCMW-voorzitter, het vast bureau, de bijzondere comités, de beheerscomités van ziekenhuizen of de directeurs ervan, de OCMW-secretaris, de financieel beheerder, de budgethouders, de diensthoofden en andere personeelsleden en organen die een beslissing nemen.

Het schorsend beroep van het college van burgemeester en schepenen blijft overeind in die gevallen waar de gemeentelijke overheid de mening is toegedaan dat beslissingen van het OCMW de financiële belangen van de gemeente schaden.

Artikel 249 van het OCMW-decreet beperkt het toezicht nu enerzijds tot een toetsing aan het recht, waarbij het begrip « recht » o.m. de internationale normen met rechtstreekse werking, de Grondwet, de wetten en decreten en de algemene beginselen van behoorlijk bestuur bevat. Anderzijds beperkt dit artikel de opportuniteitscontrole tot een toetsing aan het algemeen belang, waarbij het algemeen belang gedefinieerd wordt als « elk belang dat ruimer is dan het gemeentelijk (lokaal) belang en het belang van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn ». Ingevolge de opportuniteitscontrole zullen bijgevolg zowel beslissingen die van aard zouden zijn om een negatieve weerslag te hebben op de centrale-lokale verhoudingen, als beslissingen die een negatieve weerslag zouden kunnen hebben op de belangen van andere OCMW's, door de toezichthoudende overheid kunnen worden gesanctioneerd. Overeenkomstig artikel 257 van het OCMW-decreet kan de toezichthoudende overheid evenwel, als zij kennis neemt van een schorsend beroep ingesteld door het college van burgemeester en schepenen, het besluit ook toetsen aan het gemeentelijk belang.

De terminologie « behoudens andersluidende bepalingen », heeft betrekking op het feit dat in het OCMW-decreet voor sommige beslissingen voorzien wordt in een bijzonder toezicht, waarvoor specifieke toetsingsgronden gelden. Voor deze beslissingen is dit artikel niet van toepassing.

De toezichthoudende overheid kan bij het OCMW alle nuttige documenten voor de uitoefening van het toezicht opvragen en heeft bovendien ook de mogelijkheid om de gewenste documenten ter plaatse te raadplegen. Het kan voor de toezichthoudende overheid aangewezen zijn van deze laatste mogelijkheid gebruik te maken, bijvoorbeeld wanneer men tijd wil winnen, het OCMW onwillig is of draait om bepaalde documenten door te sturen of in het geval het volume van de opgevraagde documenten te omvangrijk is. Het ter plaatse raadplegen van documenten door de toezichthoudende overheid heeft echter geen gevolg voor de toezichttermijnen (artikel 250 OCMW-decreet).

In het OCMW-decreet worden de modaliteiten voor alle kennisgevingen of verzendingen tussen het OCMW, de toezichthoudende overheid en het college van burgemeester en schepenen uniform geregeld. Zo moeten alle kennisgevingen of verzendingen gebeuren bij aangetekend schrijven of worden afgegeven tegen een gedateerd ontvangstbewijs. Op die manier heeft de kennisgeving een vaste datum. De afgifte tegen een gedateerd ontvangstbewijs wordt gelijkgesteld aan een aangetekende verzending. De termijnen voor de uitoefening van het toezicht nemen in beide gevallen een aanvang op de derde dag die volgt op de dag van de verzending of de afgifte tegen ontvangstbewijs.

Belangrijk is wel dat het OCMW-decreet uitdrukkelijk vermeldt dat het vrijwillig ter kennis brengen van een besluit niet tot gevolg heeft dat de termijn om het toezicht (inclusief de termijn voor het schorsend beroep van het college van burgemeester en schepenen) uit te oefenen, loopt en dat, voor de berekening van de toezichtstermijn, 11 juli wordt beschouwd als een decretale feestdag die uiteraard zijn weerslag kan hebben op het begin of het einde van de toezichtstermijn.

Artikel 253 van het OCMW-decreet bevat een aantal bepalingen die specifiek betrekking hebben op de toezichthoudende bevoegdheid van het college van burgemeester en schepenen (met uitzondering van de OCMW-voorzitter). Dit artikel herneemt in zekere zin artikel 109 van de OCMW-wet. Zo heeft het college van burgemeester en schepenen, met uitzondering van de OCMW-voorzitter, de mogelijkheid om alle instellingen van het OCMW te bezoeken en om documenten op te vragen wat uiteraard de mogelijkheid om ervan een kopie te verkrijgen, impliceert. De gemachtigde van het college van burgemeester en schepenen kan tevens de gewenste documenten ter plaatse raadplegen, zoals dat ook het geval is voor de andere toezichthoudende overheden. Ook het verzoek om een 'onmiddellijke' overhandiging van een eensluidend verklaard afschrift te bezorgen, wat al voorzien was in artikel 109 van de OCMW-wet, blijft behouden.

De artikelen 254 t.e.m. 260 van het OCMW-decreet regelen de procedure voor de uitoefening van het algemeen administratief toezicht, conform de bepalingen zoals die ook gelden voor het administratief toezicht op de gemeentebesturen.

Een belangrijke wijziging ten opzichte van de OCMW-wet is wel de wijziging van de berekeningswijze van de toezichttermijnen. Voortaan begint de termijn niet meer te lopen van de dag nadat de toezichthoudende overheid het kwestieuze besluit of dossier ontvangen heeft (dit is het geval voor wat betreft alle andere besluiten dan de lijstbesluiten; voor deze lijstbesluiten gaat de termijn in de huidige regeling in de dag na het versturen van de lijst), doch drie dagen nadat het besluit, de lijst, de documenten of het dossier door het OCMW verstuurd werd of na de verzending van het beroep van het college van burgemeester en schepenen. Deze berekeningswijze bevordert de rechtszekerheid in hoofde van de OCMW's die niet weten op welke dag de toezichthoudende overheid een dossier ontvangen heeft, doch wel weten op welke dag ze zelf het dossier, het besluit of de lijst verstuurd hebben of tegen ontvangstbewijs hebben afgegeven.

Het is ook nuttig op te merken dat artikel 112*bis*, § 2, laatste lid, OCMW-wet (het doen lopen van de termijnen na het uit eigen beweging inzenden van een besluit, waarbij de OCMW-secretaris herinnerde aan de rechtsregels of tengevolge van het weigeren van het visum van de ontvanger) niet meer geldt.

Telkens de toezichthoudende overheid betreffende een bepaald besluit bij het OCMW documenten of inlichtingen aangetekend opvraagt, wordt de termijn waarover de toezichthoudende overheid beschikt voor de uitoefening van het bestuurlijk toezicht, gestuit.

De mogelijkheid om tegen ontvangstbewijs stukken af te geven en termijnen een aanvang te laten nemen wordt hier ingevoegd. Zowel bij de aangetekende zending als bij de afgifte tegen ontvangstbewijs neemt de termijn een aanvang op de derde dag die volgt op de dag van de verzending.

Er is sprake van een stuiting van de termijn in artikel 258, § 3, van het OCMW-decreet. « Stuiten » betekent dat de wettelijk voorziene termijn ophoudt te lopen en opnieuw van nul af start op een tijdstip of bij het stellen van een handeling, zoals in de regelgeving voorzien. Voorheen stond in artikel 112*bis*, § 1, van de OCMW-wet de term « geschorst ». « Schorsen » daarentegen, zoals tot 1 juli 2009 verkeerdelijk vermeld is in het Gemeentedecreet, doet geen « nieuwe » termijn starten wanneer de oorzaak van de schorsing verdwenen is.

Verder beschikt de Vlaamse Regering voortaan over de mogelijkheid om besluiten rechtstreeks te vernietigen binnen een termijn die twintig dagen langer duurt dan de termijn waarover de provinciegouverneur beschikt om te schorsen. Tot nu toe was dit onmogelijk : de termijnen voor schorsing door de provinciegouverneur en rechtstreekse vernietiging door de Vlaamse Regering lopen volgens de huidige OCMW-wet volledig parallel (beiden dertig (of vijftig) dagen, ingaand de dag na de ontvangst van het besluit). Dit had tot gevolg dat, als de provinciegouverneur na onderzoek besliste om niet op te treden, de Vlaamse Regering was gebonden : de termijnen waren immers verstreken.

Aangezien niet de provinciegouverneurs, doch de Vlaamse Regering t.a.v. het Vlaams parlement politieke verantwoording moet afleggen over de gehanteerde beleidslijn inzake toezicht op de lokale besturen, lijkt het dan ook niet meer dan logisch dat de Vlaamse Regering in voorkomend geval een ander standpunt kan innemen dan de provinciegouverneur en nog kan optreden t.o.v. besluiten van de OCMW's waartegen de provinciegouverneur zich in eerste instantie niet verzet heeft.

Er wordt nu expliciet bepaald, namelijk in artikel 262 van het OCMW-decreet, dat de termijn om beroep in te stellen bij de Raad van State tegen een beslissing van het OCMW gestuit wordt ten voordele van degene die een klacht indient bij de toezichthoudende overheid, op voorwaarde dat de klacht aangetekend wordt verzonden voor het verstrijken van de toezichttermijn en voor het verstrijken van de beroepstermijn. Dit volgt uit de rechtspraak van de Raad van State, waaraan in het OCMW-decreet nu een decretale grondslag wordt gegeven.

Daarnaast wordt ook bepaald dat de stuiting zal duren tot de indiener van de klacht de aangetekende zending heeft ontvangen over het gevolg dat aan zijn klacht wordt gegeven. Deze brief moet kennis geven van de beroepsmogelijkheden bij de Raad van State.

8. Samenwerking met de gemeente

Deze artikelen hernemen wat in de OCMW-wet bepaald werd onder de artikelen 104*bis* en 104*ter* (artikelen 270 en 271 OCMW-decreet).

Volledigheidshalve bezorg ik deze omzendbrief ook rechtstreeks aan alle gemeenten en OCMW's.

Deze omzendbrief kan worden geraadpleegd via het internet op het volgende adres : www.binnenland.vlaanderen.be/regelgeving/omzend.htm

De Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering,
M. KEULEN

Bijlage. — Inhoudstabel

Algemene Inleiding

Algemene inhoudelijke principes

1. Het bestuur van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn
 - 1.1. De raad voor maatschappelijk welzijn
 - 1.1.1. De organisatie van de raad voor maatschappelijk welzijn
 - 1.1.2. De werking van de raad voor maatschappelijk welzijn
 - 1.1.2.1. Agenderingsrecht, informatie en controle van het beleid
 - 1.1.2.2. Vergaderingen van de raad voor maatschappelijk welzijn en wijze van stemmen
 - 1.1.2.3. Behoud van de controlerende opdracht van de OCMW-raad
 - 1.1.3. De bevoegdheden van de raad voor maatschappelijk welzijn
 - 1.1.3.1. Volheid van bevoegdheid met ruime mogelijkheden voor delegatie
 - 1.1.3.2. Ruimte voor delegatie naar de OCMW-secretaris
 - 1.2. De voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn, het vast bureau en de bijzondere comités
 - 1.2.1. De verkiezing en vervanging van de OCMW-voorzitter
 - 1.2.2. De organisatie van het vast bureau en het bijzonder comité
 - 1.2.3. De werking van het vast bureau en het bijzonder comité
 - 1.2.4. De bevoegdheden van de OCMW-voorzitter, van het vast bureau en de bijzondere comités
 - 1.2.5. Rechtspositie en tucht van mandatarissen

2. De administratieve organisatie en het personeel van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn
 - 2.1. De secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn
 - 2.2. Het managementteam
 - 2.3. Invoering van een systeem van interne controle
 - 2.4. De financieel beheerder
 - 2.5. De personeelsformatie en de rechtspositieregeling van het OCMW-personeel
3. Financiering, planning, financieel beheer en externe audit
 - 3.1. De wettigheidscontrole op de uitgaven
 - 3.1.1. De wettigheidscontrole die voorafgaat aan de verbintenis
 - 3.1.2. De wettigheidscontrole die voorafgaat aan de betalingsopdracht
 - 3.2. Financiële verrichtingen
 - 3.2.1. Algemene bepalingen
 - 3.2.2. De betalingen volgens de gewone procedure
 - 3.2.3. De inningen volgens de gewone procedure
 - 3.2.4. De uitgaven met onmiddellijke betaling
 - 3.2.5. De ontvangsten met onmiddellijke inning
 - 3.2.6. De uitgaven in het kader van dringende steunverlening
 - 3.2.7. Betalingen in het kader van het thesauriebeheer
 - 3.2.8. Betalingen op basis van artikel 165, § 3 van het OCMW-decreet
 - 3.2.9. Aandachtspunten
 - 3.3. De ontvangstenprocedure
 - 3.4. Kascontrole
 - 3.5. Budgethouderschap
 - 3.5.1. Soorten budgethouderschap en delegatiemogelijkheden
 - 3.5.1.1. Het hoofdbudgethouderschap
 - 3.5.1.2. Wettelijk voorbehouden budgethouderschap
 - 3.5.1.3. Delegatiemogelijkheden
 - 3.5.1.4. Definiëring dagelijks bestuur
 - 3.5.2. Bevoegdheden van de budgethouder
 - 3.5.3. Verantwoordelijkheden van de budgethouder
 - 3.5.4. Rapportering
 - 3.6. Planning en financieel beheer
 - 3.6.1. De strategische meerjarenplanning
 - 3.6.2. Het budget
 - 3.6.2.1. De beleidsnota van het budget
 - 3.6.2.2. De financiële nota van het budget
 - 3.6.2.3. De procedure voor de opmaak en vaststelling van het budget
 - 3.6.2.4. De procedure voor de opmaak en vaststelling van een budgetwijziging
 - 3.7. De externe audit
 - 3.8. De zekerheidsstelling van de ontvanger
4. Werking van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn
 - 4.1. Akten van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn.
 - 4.1.1. Opmaken en ondertekenen van de akten.
 - 4.1.2. Bekendmaking en inwerkingtreding.
 - 4.1.3. Wijze van kennisgeving.
 - 4.1.4. Briefwisseling aan het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn.
 - 4.2. Wijze van berekening van termijnen.
 - 4.3. Goederen van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn.
 - 4.4. Optreden in rechte.
 - 4.5. Deelneming in een gemeentelijk extern verzelfstandigd agentschap in privaatrechtelijke vorm.
5. Participatie van de burger.
6. Verzelfstandiging
 - 6.1. De intern verzelfstandigde agentschappen van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn
 - 6.2. Externe verzelfstandiging en samenwerking
7. Bestuurlijk toezicht
8. Samenwerking met de gemeente